

ÜLEVÕTMINE

Ootamatu ühinemine ehitusturul

Endisele Lemminkäineni juhile **Sven Pertensile** tuli uudis YIT ja Lemminkäineni ühinemisest üllatusena. ▶ **4-5**

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 20. juuni 2017 nr 118 (5716) 3 eurot

EDUKAS EESTI ETTEVÕTE

See on märk, et firma on tugev ja
usaldusväärne koostööpartner, kes suudab
täita oma finantskohustusi

* Tiitel põhineb Creditinfo A, AA ja AAA Reitingul

Seitse aastat uus

kia.ee

SPORTAGE

Kia Sportage koos navigatsioonisüsteemiga. Vau-efektiga!

The Power to Surprise

Kia navigatsiooniseade pakub kaarditeenuseid ja reisiinformatsiooni, muutes ka kõige lühemad autoreisid nauditavaks. Kaardiuuenduste programmil on mitmed eelised ja konkurentsitult parim teenuste valik: Kia navigatsioonisüsteemis on 1 algne kaart + 6 kaardiuuendust uutele autodele täiesti **TASUTA!** Kaardiuuendus on imelihtne! Kõik vajalik tehakse Teie eest esinduses ära.

Kia 7-aastane/150 000 km garantii kehtib kõikides ELi riikides (lisaks veel Norras, Šveitsis, Islandil ja Gibraltaril) vastavalt kohalikele eritingimustele. Kütusekulu (l/100 km)/CO₂ (g/km): linnas alates 5,7/149 kuni 10,0/237, maanteel alates 4,2/110 kuni 6,2/144, keskmine alates 4,7/124 kuni 7,6/177.

TALLINN: Viking Motors Ülemiste, Ülemiste tee 2; Viking Motors Tammsaare, Tammsaare tee 51. **TARTU:** Autospirit Tartu, Turu 47. **PÄRNU:** United Motors Pärnu, Tallinna mnt 82. **HAAPSALU:** Tradilo, Tallinna mnt 73. **KOHTLA-JÄRVE:** United Motors Kohtla-Järve, Järveküla tee 22. **RAKVERE:** Rakvere Autotehnika, Rägavere tee 44. **NARVA:** Analan Auto, Tiimani 5. **VILJANDI:** Rael Autokeskus, Tallinna 97. **KURESSAARE:** Kuressaare Autoteenindus, Kalevi põik 2. **VALGA:** Salome Tartu, Pihlaka 2.

EDULUGU**Salarelvaks on rahvusvaheline tiim**

"Meil oleks võimatu olla edukas globaalselt turundav tiim, kui oleksime ainult eestlased, eesti-maalased ja kohaliku töökogemusega," tunnistab tarkvarafirma Pipedrive turundusjuht Andrus Purde. ▶ 2-3

KASULIK**Miks paljud restoraniäris põruvad?**

Toitlustusäris lennatakse sageli suure hurraaga äri alustama, kuid jäetakse tähelepanuta mõned väga olulised põhitõed, millest räägivad tänases lehes restoraniomanikest peakokad. ▶ 10-11

SEADUSED**Ettevõtluskonto plussid ja miinused**

Järgmise aasta algusest tuleb kasutusele ettevõtluskonto, mis muudab väikeettevõtja elu mugavamaks. Samas peab arvestama ka nüansside ja ohtudega, mille orki võib teadmatusel langetada. ▶ 9

PÄEVA TEGIJA ▲**Aktsionärid premeerisid 1,8 miljardiga**

Aktsionärid hindasid kõhklematult heaks selle, et veebipood Amazon ostis ära orgaanilise toidu pakkuja Whole Foods. Aktsia 27protsendiseid tõuse ei tule ette just iga päev, aga nii Amazoni aktsiaga pärast ostuteadet juhtus. Ettevõtte kallinemine on Amazoni looja ja juhi nii palju rikkamaks teinud, et ta ähvardab Bill Gatesi esikohalt tõugata – uudis rikastas teda 1,8 miljardi dollari võrra. **Jeff Bezo**se vara koguväärtus on nüüd Bloombergi andmeil 86,4 miljardit dollarit ehk 5 miljardit vähem kui Microsofti asutaja Bill Gatesil.

Äripäev

Ausalt ja kartmatult

Teisipäev, 20. juuni 2017
nr 118 (5716) **3 eurot**

EUR/USD
1,1181 ▼

USD/EUR
0,8941 ▲

EUR/SEK
9,7457 ▲

EUR/RUB
65,2457 ▲

NordPool
31,94 ▲

Euribor
-0,271 ▲

EHITUS

Kellud ühte kappi

FOTOMONTAŽ. FOTO: ANDRAS KRALLA

Juhtivate ehitusfirmade ühinemisel saab Lemminkäinenist YIT osa ning ühisfirma koondkäive viiks ettevõtte Eestis käibelt kolme suurema ehitusettevõtte hulka. ▶ 4-5

LÜHIDALT

Ida-Virumaal uus petuskeem

Viimase kuu jooksul on politsei poole pöördunud Kohtla-Järve, Jõhvi ja Sillamäe inimesed, kes on langenud petuskeemi ohvriks ning rahast ilma jäänud. Petuskeemi kohaselt pillab kurjategija justkui juhuslikult maha oma rahakoti ning kõnnib edasi. Ohver ja teine kelmuse kaasosaline leiavad rahakoti ning ohvrit ärgitatakse sinna sisse vaatama. Naaseb rahakoti omanik, kes leidjaid pangakaardi kadumises süüdistab. Kelmide inistatiivil minnakse pangautomaadi juurde, kus ohver peab tõestama, et tema isiklik pangakaart siiski talle kuulub. Ohver sisestab pangautomaati oma pangakaardi ja PIN-koodi, mille kelmid meelde jätaavad. Seejärel võetakse ohvrit märkamatuks ära pangakaart ja veidi hiljem võetakse tema kontolt välja juba sularaha.

Autorollo kriminaalasi seisab

Riigikohus pole peaaegu poole aasta jooksul suutnud otsustada, kas võtta Autorollo kriminaalasia edasikaebus menetlusse või mitte, kirjutas Delfi. Autorollo kriminaalajas mõisteti eelmise aasta lõpus Siim Roode ja Väino Pentus süüdi transpordifirma Autorollo pankrotti ajamises: Pentusele mõisteti tingimisi vangistus, Roodele rahaline karistus koos nelja-aastase ettevõtluskeeluga. Roode ja Pentus kaebasid jaanuari alguses otsuse edasi riigikohtusse.

Arvo Pärdi keskus sai nurgakivi

Üle 6 miljoni euro maksuma mineva Arvo Pärdi Keskuse uus hoone Laulasmaal sai eile nurgakivi.

Arvo Pärdi Keskuse uus hoone valmib tuleva aasta maikuuks, keskus on plaanis külastajatele avada samal sügisel. Uue keskusehoone pindala on 2348 ruutmeetrit ning sinna rajatakse arhiiv, raamatukogu, 140 kohaline auditorium, näituseala, videoruum, õppeklassid ja töötajate ruumid. Ehitust rahastab Eesti riik.

INTERVJU

Andrus Purde:
Pipedrive'i
salarelv on
rahvusvaheline
meeskond

“Meil oleks võimatu olla edukas globaalselt turundav tiim, kui oleksime ainult kohaliku töökogemusega,” ütles Pipedrive'i turundusjuht.

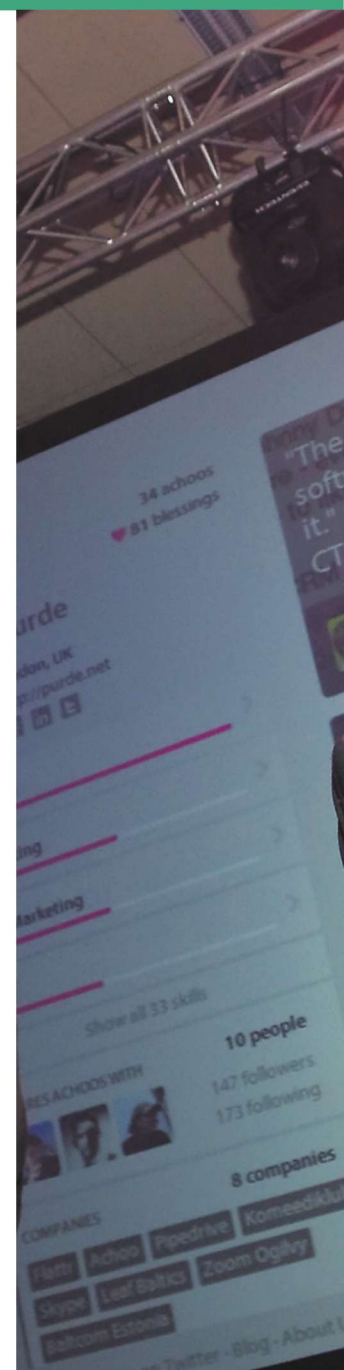
SILJA OJA
silja@best-marketing.com

best marketing

Väikestele ja keskmise suurusega müügi-meeskondadele müügijuhtimistarkvara pakkuva Pipedrive'i turundusmeeskonnas on peale kümnekonna eestlase lõuna-aafriklane, itaallane, nii Eestis kui ka Venemaal sündinud venelasi, üks Taiwanil päritolu ameeriklane ja üks Itaalia taustaga ameeriklane. Intervjuus Äripäeva teemaveebile Best Marketing ütles turundusjuht Andrus Purde, et iga aasta 100% kasvamiseks on vaja head toodet ja firmakultuuri.

Kuidas Pipedrive alguse sai? Kaks müügijuhti, meie asutajad Timo Rein ja Urmas Purde mõistsid 2010. aastal, et CRM (klientide juhtimine – toim) maailm on täis tarkvara, mis on loodud ülemuste huvides, arvestamata tegelikult müügiga tegelevate inimeste vajadusi. Enamik müügiinimeste

STIPENDIUMID

Loodi Ülo Pärnitsa
nimeline haridusfond

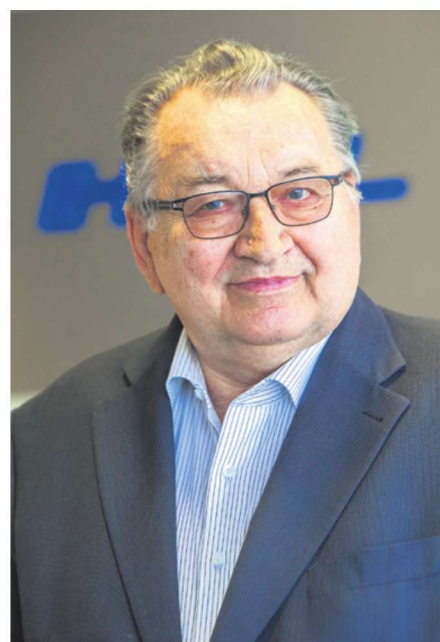
ASI Mainor nõukogu otsustas asutada Ülo Pärnitsa nimelise haridusfondi, millest hakatakse igal aastal välja andma kuni nelja stipendiumit kogusummas vähemalt 10 000 eurot.

Fondi eesmärk on elukestva ja praktilise õppe edendamine ning makstavad stipendiumid on mõeldud edukate üliõpilaste ja õppejõudude toetamiseks nende õpingutel või uurimistööde tegemisel, sealhulgas osalemisel Ülemiste City kui targa linnaku kujundamisel.

“Ma ei ole elus kohanud ühtegi inimest, kes oleks head haridust ja pidevat enesetäiendamist nii tähtsaks pidanud, nagu seda tegi Ülo Pärnits. Seetõttu on täiesti enesestmõistetav, et isa mälestusfond hakkab toetama just head Eesti haridust,” teatas Ülo Pärnitsa poeg, ASI Mainor nõukogu esimees Guido Pärnits pressiteate vahendusel.

Neli stipendiumi

Ülo Pärnitsa Fondi stipendiumide kapital moodustub Pärnitsa pärija OÜ Kristosten ning teiste ettevõtete poolt igal aastal fondile annetatud summadest. OÜ Kristosten on võtnud vastutuse rahastada fondi igal aastal vähemalt 10 000 euroga. Statuudi järgi kuulutatakse igal aastal välja konkursi kuni neljale stipendiumile. Ühe stipendiu-

◀ Ettevõtja Ülo Pärnits oli ka üks ajalehe Äripäev asutaja.
FOTO: TERJE LEPP

mi alammäär on 1500 eurot. Stipendiumidele saavad kandideerida kõik Eesti Ettevõtluskõrgkooli Mainor üliõpilased, kes õpivad töö kõrvalt, on aktiivsed erialases ja ühiskondlikus töös ning õpivad väga hästi ja/või esitavad praktilise, väga hästi hinnatud uurimistöö.

Samuti saavad stipendiumidele kandideerida üliõpilased ja õppejõud partnerkõrgkoolidest, kes esitavad uurimis- või konkursitööd Ülemiste City tar-

gemaks muutmiseks. Stipendiumidele saavad kandideerida ka õppejõud, kes toetavad oma aktuaalse, huvitava ja metoodiliselt asjakohase õpetamisega elukestvat ning praktilist õpet.

Majandusdoktori ja ettevõtja Ülo Pärnitsa asutatud Mainor Grupp on tegutsenud haridusteenuse pakkujana aastast 1992, mil Eesti Ettevõtluskõrgkool Mainor alustas oma tegevust Mainori Majanduskoolina.

ÄRIPÄEV.EE

EELARVE

Riik
kulutas
rohkem,
kui teenis

Riigi nelja kuu tulud 2,73 miljardit eurot olid 4,5% rohkem kui aasta varem. Kuludeks ja investeringuteks kasutati nelja kuuga pisut rohkem ehk 2,79 miljardit eurot.

Rahandusministeeriumi andmetel vähenesid kuludest antud toetused ja finantskulud. Seevastu tööjõu- ja majandamiskulud, muud kulud ning investeringud kasvasid.

Antud toetused vähenesid kokku 3,2 protsenti sihtfinantseeringute vähenemise tõttu. Aastaga on sihtfinantseeringud tegevuskuludeks kahanevad 24,4 miljoni euro ehk 17,6% võrra ja põhivara soetuseks 13,3 miljoni euro ehk 29,8% võrra. Samal ajal suurenesid pensioni- ja kindlustuse kulud, millest lõvi-osa läks vanaduspensionidele. Kasvasid peretoetused, millest suurima osa moodustas vanemahüvitise kasv. Samuti on kasvanud nii puuetega inimeste ja nende hooldajate toetus kui ka õppetootused.

Tööjõu- ja majandamiskulude nelja kuu maht oli möödunud aasta kuludest suurem 33,8 miljoni euro ehk 8,3% võrra. Tööjõukulud kasvasid peamiselt tippspetsialistide töötasude tõttu.

ÄRIPÄEV.EE

amello
raamatupidamisteenus

Raamatupidamine üle Eesti.

Teostame raamatupidamist kliendile sobivas majandustarkvaras.

MURETU KVALITEETNE REAALAJAS PABERIVABA

Võta meiega ühendust
www.amelloraama.ee

info@amelloraama.ee
tel 6 191 341

1352 IDEED

PIDUPÄEVA KORRALDAMISEKS

Pidupaev.ee

MEIE TEAME KUIDAS

korrektne pakendiaruanne

www.arukasaruandlus.ee

A-TOLLIAGENTUUR
ARUKAS ARUANDEUS

» Meie ettevõtte neljas kontor New Yorgis, Lissabonis, Tallinnas ja Tartus töötab üle 250 töötaja rohkem kui 20 eri rahvusest.

◀ Pipedrive'i turundusjuht Andrus Purde.

FOTO: ERIK PROZES

tööriistu oli loodud juhtidele raportite tegemiseks ega aidanud lõppkasutajat. Meie eesmärk on aidata müügiinimestel hallata keerukaid müügiprotsesse ja keskenduda tegevustele, mis viivad tehinguid edasi.

Kuhu nüüdseks jõudnud olete? Mõni kuu tagasi täitus meil 50 000 maksva kliendi piir, seejuures on kliente ühtlaselt üle maailma: kolmandik USAs, kolmandik Euroopas ja kolmandik mujal maailmas. Näiteks meie turg nr 2 on Brasiilia. Meie salarelv on ilmselt tiim: ettevõtte neljas kontor New Yorgis, Lissabonis, Tallinnas ja Tartus töötab üle 250 töötaja rohkem kui 20 eri rahvusest ja praegu käivitame Londoni kontorit.

Kui kiiresti kasvanud olete? Inc. Magazine'i andmetel olime viimaste aastate kasvu põhjal USAs kasvu kiiruselt 14. tarkvaraettevõte.

Kuidas kasvada iga aasta 100% nagu teie? Kõigepealt on vaja head toodet ja firmakultuuri. Meie oma 20-liikmelise turundustiimiga oleme kasvule vaid hoogu juurde andnud.

Kui aga konkreetsemalt turundusest rääkida, siis on hästi töötanud pidev õppimine ja eksperimenteerimine ning teadlikud valikud, mis kanaleid ja taktikaid kasutada ja mida mitte. Oleme päris häid tulemusi saanud näiteks sisuturunduse, niiöelda *engineering as marketing*'iga (meil on tarkvaraarendustiim, mis tegeleb turundusele oluliste projektidega), dünaamiliste e-posti kampaaniatega ja veebilehe optimeerimisega.

Millised on laienemisplaanid? Väikeste ja keskmise suurusega ettevõtete müügitarkvara turu suuruseks maailmas hinnatakse rohkem kui 10 miljardit dollarit aastas. Et haarata sellest kas või üks protsent, tuleb Pipedrive'il veel mitu aastat tööd teha. Meil on potentsiaali kasvada kümneid kordi.

Tahame olla tootele fokuseeritud, aga laiendada geograafiliselt. Laienesime selle

aasta alguses Lissaboni, kuna Portugalist on lihtsam leida suuremat hulka spetsiifilise tehnilise taustaga inimesi – umbes pooled Lissaboni kontori töötajatest on arendajad. Lisaks on Pipedrive'i üks tähtsamaid turge Brasiilia ning sellest tulenevalt on meil vaja leida klienditoe töötajaid, kes valdavad portugali keelt. Plaan on kasvada 2017. aasta lõpuks 50 inimese võrra ja 2018. aasta lõpuks 100 inimeseni. Londonis kontoris palkame eelkõige turunduse, loovtöö- ja kommunikatsioonikompetsentsiga inimesi, kellega koos töötamisest loodame palju õppida.

Mille pooldest on Pipedrive'i turundustiim erilise? Kohe paistab välja see, et tegemist on rahvusvahelise seltskonnaga: lisaks kümnekonnale eestlasele on tiimis lõuna-aafriklane, itaallane, nii Eestis kui ka Venemaal sündinud venelasi, üks Taiwani päritolu ameeriklane ja üks Itaalia taustaga ameeriklane.

Töökogemust oleme kambapeale omandanud Skype'is, Amazonis, USAs ülikiirelt kasvavas palgatarkvarafirmas Gusto, Booking.com-is, Delivery Heros. Meil oleks võimalu olla edukas globaalselt turundav tiim, kui me oleksime ainult eestlased, eestimaalased ja kohaliku töökogemusega. Ilmselt oleme ka rohkem analüüsi- ja andmepõhised kui keskmine turundustiim. Ja võib-olla ka see, et kasutame palju tarkvaraarendustiimidele omaseid tööriistu.

Kust te turundusinimesi värbate? Geograafiliselt värbame, kust iganes me spetsialiste leiame, sest kohapeal pole paljusid spetsiifilisi oskusi võtta. Tekstikirjutaja leidsime Lõuna-Aafrikast, e-posti spetsialisti ja ühe kasvuprojektide juhi Saksamaalt.

Haridustaset ei ole ma ausalt öeldes kunagi vaadanud. Oluline on, mida inimene on varem ära teinud, ning tähtsad on ka hoiakud ja väärtused. Ja usun, et pakume meie igas kontoris konkurentsivõimelist palka koos üle keskmise väljavaatega kiiresti õppida ja suuri asju korda saata.

AS MOTOR Professionaalsed maastiku hooldusmasinad, rasketesse tingimustesse ja kõrgele rohule.

AS 940 Sherpa 4WD RC – kaugjuhitav ja peal istutatav niiduk. Niidab ja multšib tihedat ja kõrget heina (max. 1,5 m). Kaugjuhitav kuni 300 m. Maastikurehvid, muudetav diferentsiaallukk ja võimekas mootor tagavad hea veojõu keerulisel maastikul. **on Saksa kvaliteet tooted!**

AS 63 2T
TRIMMER

AS 65 SCOUT
METSAMAA-
JA VÕSANIIDUK

AS 901 SM
KOOTNIIDUK

AS 915
ENDURO

Maaletooja: AS Baltoil - Männi 1, Roiu alevik, Haaslava vald, 62122 Tartumaa
Tel. +372 51 56 396, aimar@baltoil.ee;
Tel. +372 50 40 610, pekka@baltoil.ee; <http://www.baltoil.ee/profgarden/>

1992-2017
25 BALTOIL

Maaletooja: AS Baltoil - Männi 1, Roiu alevik, Haaslava vald, 62122 Tartumaa
Tel. +372 51 56 396, aimar@baltoil.ee;
Tel. +372 50 40 610, pekka@baltoil.ee; <http://www.baltoil.ee/profgarden/>

Kui vajate niidukit, millelt ootate suurt tootlikust, vastupidavust ja madalaid hoolduskulusid, siis on Teile sobivaim niiduk Grasshopper

YOUR NEXT MOWER

► Praegu TREV-2 juhtiv Sven Pertens ütles, et juba siis, kui tema veel Lemminkäineni Eesti haru juht oli, liikusid kuuldused muutustest.

FOTO: ANDRES HAABU

EHITUS

YIT päästab Lemminkäineni

Ehitusfirmad YIT ja Lemminkäinen panevad leivad ühte kappi, seda peetakse Lemminkäineni vee peale upitamiseks.

MARGE VÄIKENURM
marge.vaikenurm@aripaev.ee

Äripäev

Tegemist ei ole Eesti tütarfirmade, vaid kahe suure kontserni liitmisega. Kui otsustada Äripäeva viimase Ehitusfirmade TOPi andmete põhjal, siis jõuaks ettevõtte Eestis pärast ühinemist koondkäibelt Nordeconi ja Merko järel kolmandale kohale. Lemminkäineni käive oli 2015. aastal 75 miljonit ja YIT-l 55 miljonit eurot.

“Kõrvalt vaadates tundub, et see on Lemminkäineni päästeoperatsioon,” ütles suurfirmade ühinemisest rääkides Lemminkäineni konkurendi KMG Inseneriehituse omanik Indrek Pappel. “Minule jääb mulje, et YIT võttis Lemminkäineni üle.”

Trahv räsib

Ühinemisel saab Lemminkäinenist YIT üks osa. Viimasele kuulub 60% loodavast ettevõttest ning Lemminkäineni omanikele 40% ettevõttest.

Pappel kahtlustab, et Lemminkäinenile oli saatuslik asfaldikartelli kuulumise tõttu saadud trahv. Nimelt tuli eelmisel aastal

otsus, et Lemminkäinen peab Soome riigile tasuma 20 miljonit eurot, sest jäi teiste Soome tee-ehitajatega süüdi selles, et küsis aastaid tagasi asfaldi eest liiga krõbedat hinda. Kõigile ehitajatele määratud trahv ulatus 35 miljonile eurole, Lemminkäinen pidi maksma sellest suurima osa.

“Ilmselt on neid maksekohustusi raske täita. Selline samm oli natuke oodatav. Aktioneeridel on võimalik jätkata, ilma et raha on vaja ettevõttesse sisse panna,” ütles Pappel ja lisas, et viimasel ajal kuuldus turult, et arvatavasti läheb Lemminkäinen raskuste tõttu müüki. Pappel võrdles kahte firmat. YIT on tema silmis stabiilne ja konservatiivne ettevõtte, kes teeb palju omaarendusi. Seevastu Lemminkäinenil on portfellis palju “pakkumispõhist”, mistõttu on firma finantsid nõrgemad.

Eestis on Lemminkäinen käitunud aga väga agressiivselt. “Pahatihti on nendel olnud väga madalad hinnad, mis on riigihangetel määrava tähtsusega. Mõnikord ei os-

kagi aru saada, kuidas on võimalik töö nii madala hinnaga ära teha, aga nad on alati sellega hakkama saanud. Nad ei ole üheltki objektilt põgenenud,” rääkis Pappel ja nentis, et ilmselt suudab Lemminkäinen miinuses objekte ette võtta tänu oma grupi suurusele.

Uue ettevõtte töötajate ridadesse kuulub 10 000 töötajat kokku 11 riigis. Ettevõtte aastane käive on umbes 3,4 miljardit eurot ning kasum ligikaudu 85 miljonit eurot.

YIT president ja juht Kari Kauniskangas ütles, et tegu on strateegiliselt olulise sammuga ning tulevikus hakkab ettevõtte konkureerima Põhja-Euroopa ehitusturul.

YIT tugevama rollis

Pappel usub, et tugevama YIT strateegia jääb nüüd peale. “Voib-olla võetakse vunki pakkumisturul maha ja püütakse minna *public-private partnership*’i, tee- ja infrahooldusesse, kus on pikaaegne raha,” oletas ta. “Varem on ka YIT olnud infrase tugev, kuid vahepeal on nad sellest väljunud. Praegu tundub, et Lemminkäineniga ühinemisega on ta taas infrasse sisenemas.”

Seega näeb YIT, et turg elavneb, näiteks on ees Rail Balticu ehitamine. Pappeli sõnul on Rootsi ehitajatel juba praegu teada järgneva kümne aasta ehitusportfell, sest riigi tellimusi on sedavõrd palju. Suuri muutusi Eesti turule Pappel ühinemise järel ei ennusta.

YIT Eesti pool teemat ei kommenteerinud. Sama oli Lemminkäineni Eesti juhi Tarmo Treiga, kes soovitas saata küsimused grupi kommunikatsioonijuhile Susanna Inkini. Millal läbirääkimised kahe ettevõtte vahel algasid ja kui kaua kestsid, Inki-

TASUB TEADA Ehitamise kallinemine

Statistikaameti ülevaade ehitushinnaindeksist näitab, et ehitus muutus läinud aasta lõpuga võrreldes kulukamaks. **Ehitushinnaindeksi** muutus oli 2017. aasta I kvartalis võrreldes 2016. aasta IV kvartaliga 0,4% ja võrreldes 2016. aasta I kvartaliga 0,7%. **Ehitushinnaindeksit** mõjutas I kvartalis võrreldes eelmise aasta sama kvartaliga eelkõige materjalide ja tööjõu kallinemine, mis andsid indeksi kogutõusust vastavalt üle 60% ja üle kolmandiku.

STATISTIKA Suure osa kasvust andsid tööjõud ja materjal

ehitushinnaindeksi muutus protsentides

	IV kv 2016 – I kv 2017	I kv 2016 – I kv 2017
kokku	0,4	0,7
tööjõud	0,5	0,7
ehitusmasinad	0,5	0,3
ehitusmaterjal	0,4	0,7
eramuindeks	0,3	0,5
korruselamuindeks	-0,1	0,6
tööstushooneindeks	0,5	0,3
ametihoooneindeks	0,6	0,9

ALLIKAS: STATISTIKAAMET

HIND Ühinemisteade pani Lemmikäineni rallima

aktsia hind eurodes

ALLIKAS: BLOOMBERG

nen ei avaldanud. Samamoodi on veel teadmata, millise suuna ühinenud ettevõtte Eestis võtab ja milliseks kujuneb firma struktuur, sealhulgas juhatuse koosseis.

Inkinen märkis, et kuna ühinemine vajab veel näiteks aktsionäride heakskiitu, siis sammudest Eestis on vara rääkida. "Ühinemine on kavas lõpule viia selle aasta novembriks või järgmise aasta alguseks, nii et pärast seda saame hakata plaane tegema, misjärel selguvad ka meie plaanid Eestis," ütles Inkine.

Inkinen sõnas, et kahe firma kombinatsioon peaks aitama vähendada vahelduvate majandustsüklite mõju, tasakaalustada äriportfelli ja parandada konkurentsivõimet.

Endine Lemmikäineni, praegune TREV-2 juht Sven Pertens nentis, et varasema tööandja ja YIT ühinemine üllatas teda. "See, et konkreetset need kaks firmat ühinesid, oli ootamatu, aga on väga loomulik, et kontserni tasandil hoitakse läbirääkimised väga kitsas ringis," ütles Pertens ja selgitas, et üllatus oli suur, sest läbirääkimised suudeti täiesti salajas hoida.

"Ma ei tahaks detailselt kommenteerida, kuid kogu aeg oli spekulatsioonide sarnaste protsesside kohta," tões Pertens ja märkis, et ajal, kui ta veel juhtis Lemmikäinenit, liikusid jutud võimalikest muudatustest.

Tema sõnul on keeruline arvata, milliseks kujuneb võtmeinimeste ring Eestis, kui kaks struktuuri kokku pannakse. "Kas kõik inimesed jäävad ettevõttesse või osutub keegi ülearuseks, kas keegi saab ametikõrgendust või vastupidi, on tehniline küsimus. Teiste ettevõtete sisse ei näe," ütles Pertens.

Pertens usub, et Eesti ettevõtete inimesed kuulsid ühinemisest alles eile. "Börsiet-

tevõttega ei saa nad infot tütarettevõttesse varem välja lasta," lausus ta.

Merko juht Andres Trink ütles, et see on suur uudis Soome ehitusturul. Tema hinnangul on mõlemad ettevõtted uusi arengusuundi erinevatel põhjustel otsinud. Näiteks paistab silma mure ühel turgudest, kus nad tegutsevad.

"Mõlemal on olnud Venemaal suhteliselt arvestatav tegevusmaht, kuid viimased kolm aastat on Vene turg olnud languses. Nii Lemmikäinen kui ka YIT on pidanud selle tõttu ka kannatama," lausus Trink. Lemmikäineni grupi kommunikatsioonijuht Trinki oletust ei kommenteerinud.

Naabritel parem seis

Soome turuga tundub asi parem, nentis Trink. "Viimased majanduskasvu numbrid olid suhteliselt head. Tundub, et soomlased ise vaatavad, et nad on majandustsükli tõusvas faasis," rääkis Trink. "Konkurents on väga tugev, mis on võib-olla ka üks taust Lemmikäineni ja YIT ühinemisel. Tahavad olla tugevam ettevõtte nii bilansi mahult kui ka kompetentsi mõttes."

Kuna Lemmikäinen on rohkem infrastruktuuri- ja YIT arendusettevõtte, siis tundub nende ühinemine Trinkile loogiline. "Kui nad juhtimise ja ärivaldkondade uued võimalused läbi töötavad, siis sellest võib tulla väga arvestatav ettevõtte mitte ainult Soomes, vaid ka väljapool," ennustas Trink.

Ta usub, et Eesti turgu kahe suurfirma liitmine eriti ei mõjuta. "Eesti ja Baltikumi teemadeni jõutakse võib-olla neljandas viiendas ringis. Vaatasin nende pressikonverentsi, sealt ka sisulist infot ei tulnud. Arusaadav, natuke vara on."

Eelmise kvartaliga võrreldes kalines materjal 0,4%, kulutused ehitusmasinatele tõusid 0,5% ja tööjõule 0,5%.

Ehitushinnaindeksi arvutamisel kaasatakse neli ehitiste gruppi: eramud, korruselamud, tööstus- ja ametihooned.

Ehitushinnaindeks väljendab ehitustegevuse maksumuse muutust ehitusplatsi otsekulude tasemel. Otsekuludes arvestatakse ressursid jaotatakse kolme põhigruppi: tööjõud, ehitusmasinad ja -materjal.

SINU VÕIMALUSTE AEG

Manpoweri kliendiks on Bong Eesti OÜ.

Bong kontserni kuuluv Bong Eesti OÜ peamised tegevusalad on kvaliteetsete ümbrike valmistamine, ümbrike pakendamine ning ümbrike ja pakkimiseks mõeldud (Propac) toodete turustamine ja müük Euroopa klientidele.

Bong Eesti on vastutustundlik ja keskkonnasõbralik ettevõtte, lähtudes ISO 9001 ja ISO 14001 standardi nõuetest ning omades ISO 9001 ja ISO 14001 sertifikaatide kõrval ka Nordic Ecolabel ning FSC ja PEFC sertifikaate. Nende tooteid kasutavad kõik tuntud postitusfirmad Baltikumis ja Põhjamaades.

Ettevõtte asub Kohilas ja annab Eestis tööd ca 80 inimesele.

Bong Eesti OÜ ootab oma meeskonnaga liituma

MÜÜGIESINDAJAT

Sinu tööülesanded on suhete hoidmine ja arendamine olemasolevate klientidega Eestis ja Euroopas; uute klientide leidmine ja aktiivne eripakketoode (nt paberkotid, kinkekotid, mullikotid jms) müük suurendamiseks ettevõtte eripakketoode turuosa Eestis. Müügiesindaja vastutab kogu müügiprotsessi eest alates kliendikohtumiste kokkuleppimistest kuni arvete väljastamiseni.

Sobival kandidaadil on aktiivse müügitöö kogemus ja referentsid varasemast tulemuslikust müügitööst; ladus eesti ja inglise keele oskus (suuliselt ja kirjalikult), kasuks tuleb vene keele oskus vähemalt suhtlustasemel; hea arvutikasutusoskus (MS Office'i programmid). Edu töös tagab aktiivsus, võime töötada iseseisvalt, oskus seada eesmärgid ning tahe saavutada tulemusi. Kasuks tuleb varasem kokkupuude pakendi- või trükitööstusega.

Töökoht asub Kohilas ning eeldab valmisolekut tööalaseks reisimiseks.

Ametikohale kandideerimiseks palume saata ingliskeelne CV ja motivatsioonikiri märgusõnaga „Bong“ hiljemalt **2. juuliks** personaliettevõtte Manpower e-posti aadressile kandideeri@manpower.ee.

Lisainformatsioon telefonil 630 6565.

Manpower on üks tunnustatumaid personaliettevõtteid maailmas. Meil on üle 68 aasta rahvusvahelist kogemust töötajate värbamise ja renditeenuste alal. Me hoolime inimestest ja sellest, mis rolli mängib töö nende elus. Alates 2004. aastast oleme Eestis aidanud inimestel leida nende elu- ja tööstiiliga sobiva ametikoha. Sa alles sisened tööturule, otsid uusi väljakutseid või planeerid karjäärimuutust – meie Manpoweris oskame aidata. Unistuste töö leidmine on SINU võimuses. www.manpower.ee

Corle OÜ on Eesti erakapitalil tegutsev ettevõtte, mille põhitegevus on elektri- ja telekommunikatsioonivõrkude ehituse ja hooldusteenuse teostamine. Ettevõtte peamised kliendid on elektrivõrkude ja telekommunikatsioonivõrkude omanikud, teedehitus- ja taristuettevõtted ning omavalitsused. Ettevõtte asub Harjumaal Kose alevikus.

Täna ootab Corle OÜ oma meeskonda TEGEVJUHTI

Tegevjuhina on Sinu roll:

- koostöös omanikega ettevõtte strateegilise visiooni elluviimine
- ettevõtte rahvusvahelise arengu tagamine
- ettevõtte igapäevatöö juhtimine
- läbirääkimised suurl klientide ja koostööpartneritega
- osalemine kvaliteedijuhtimise protsessides

Sinult ootame:

- juhtimiskogemust
- majandus- või tehnilise valdkonna kõrgharidust
- teadmisi ja kogemusi finantsjuhtimisest
- ISO kvaliteedijuhtimise süsteemi tundmist
- eesti ja inglise keele oskust kõnes ja kirjas, kasuks tuleb soome ja vene keele oskus
- iseseisvust, süsteemsust, sihikindlust ja innovaatilist mõtlemist

Sind ootavad:

- pofessionaalne meeskond
- tugev ettevõtte
- suurepärase töötingimused
- võimalus arenguks ja eneseteostuseks

psience
koos loodud väärtus

Kandideerimiseks saada oma **CV ja motivatsioonikiri 7. juuliks** aadressil anne-mari@psience.ee. Lisainfo: Anne-Mari, 514 1354

SISSETULEK

Palgaootus vallutab tippe

Kui varasematel aastatel soovis keskmine töötaja pärast maksude tasumist kätte saada 1200 eurot, siis tänavu aprillis küündis netopalga soov 1300 euron, selgub värskest Palgainfo Agentuuri uuringust.

URMO ANDRESSOO
urmo.andressoo@aripaev.ee

Äripäev

Aasta lõikes tähendab see 8% suurust kasvu. Sama palju kasvas aastaga ka uuringus osalenud 12 790 inimese töötasu, kellest küll 1825 inimest aprillis ei töötanud. Aasta tagasi oli töötajate mediaantöötasu 800 eurot, sel kevadel 867 eurot.

Palgainfo Agentuuri juht Kadri Seeder tõdes, et palgaootuse kasv käib palgatõusuga käsikäes. Madalama palgaga töötajate kasvanud palgaootust on tema sõnusi oluliselt mõjutanud alampalga tõus. "Kui alampalka tõstetakse ka järgmisel aastal, mõjutab see paljusid madalama palgaga töötajaid," viitas Seeder, et järgmisel aastal võib madalamat palka teenivate inimeste palgaootus samuti kerkida – teadaolevalt tõstab valitsus tuleval aastal tulumaksuvaba miinimumi 500 eurole.

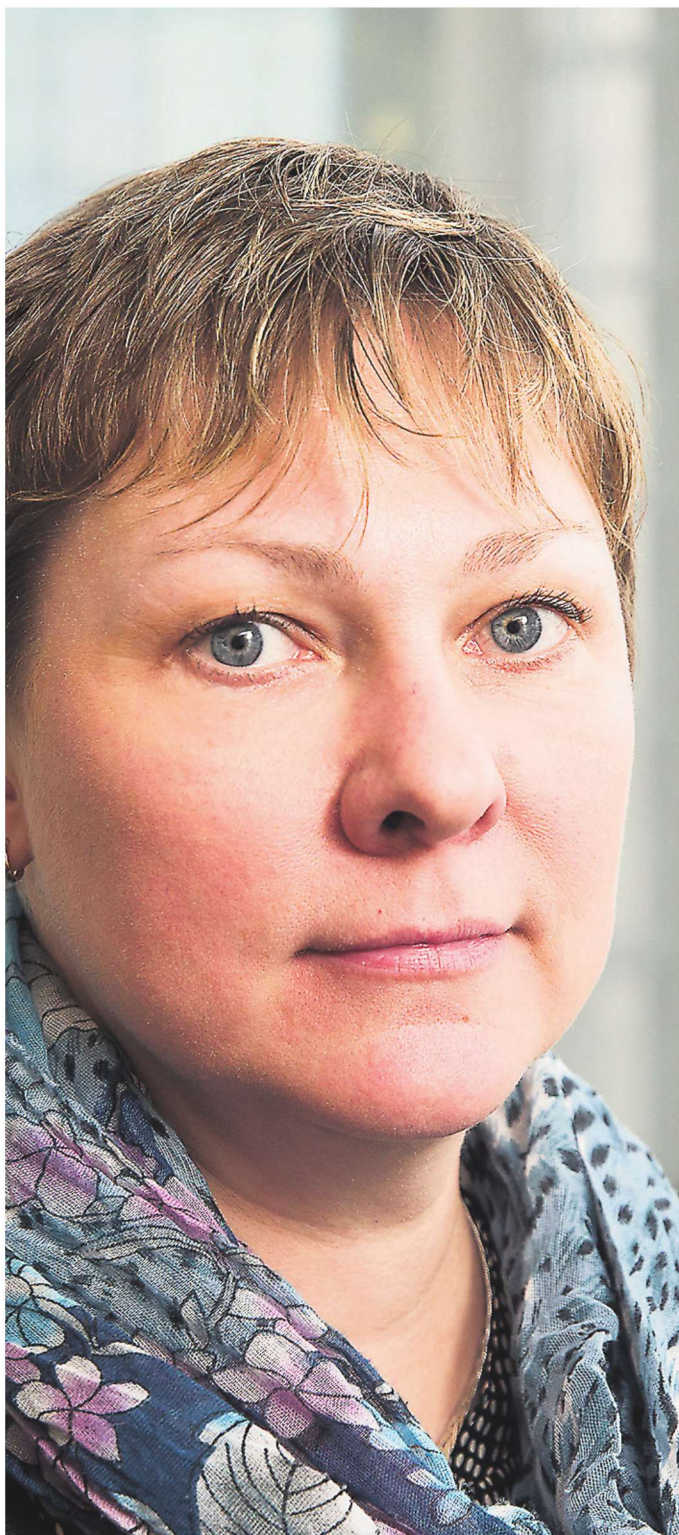
Lühiajaliselt võib aga madalapalgaliste maksulangetus hoopistükis kaasa tuua mõningase leevenduse tööandja rahakotile, mõõnis Seeder, viidates, et plaanitud muudatused jätavad sama töö eest inimesele rohkem raha kätte. Tööandja võib selles näha võimalust palgatõusu pisut edasi lükata. "Samas kallinevad uute maksude ja maksumääradega paljud kaubad, mis pidurdab palga ostujõu kasvu," heitis Seeder valgust mündi teisele poolele.

Suurim on uuringu järgi palgasurve turvatöötajate, sotsiaaltöö tippspetsialistide ning kaubanduse müügi- ja teenindustöötajate ametis. Kõige kõrgem oli palgasurve just korrakaitse ja päästeteenistuse valdkonnas teenindustöö ametikohal, kus reaalse ja oodatava netopalga vahel olid 44% käärid – kätte said töötajad 601 eurot, keskmine palgasoov ulatus aga 1157 euron. Sotsiaaltöö tippspetsialisti ametikohal oli netopalk 590 eurot ja oodatud 1061 eurot.

Tööjõupuudus aitab palka kergitada

"Tööd on palju, aga inimesi leida väga raske," mõõnis G4S Eesti personalidirektor Irene Metsis, kelle sõnul on palgasurve paratamatult suurem madalapalgalistes tööpereides. Kuna töötajate leidmine on raske, on ettevõtted valmis ka palganumbreid kergitada, lisas Metsis. "See toob kaasa korraliku palgaralli, mida oleme kõik juba 2006–2007 näinud," võrdles ta.

G4Sis on keskmine turvatöötaja palk aas-

► Palgainfo Agentuuri juhi Kadri Seederi sõnul jätkub madalapalgalistel ametikohtadel tugev palgasurve ilmselt ka järgneval aastal.

FOTO: MEELI KÜTTIM

taga tõusnud 10–12% ning ettevõtte töötasul on Metsise kinnitusel ühed sektori kõrgemad.

Töötajate hoidmiseks ja uute leidmiseks on vaja aga personalijuhi sõnul tulevikus palku veelgi tõsta. "Seetõttu peavad ka turvateenuste kasutajad leppima regulaarse hinnatõusuga," avaldas ta. Tööjõumahukast valdkonnast näpistab inimesi ära ka nii teenindus- kui ka tootmissektor, märkis Metsis.

G4Si personalidirektori sõnul ei ole alam- või keskmise palga arengutel turvatöötajate palgasurvele erilist mõju. Väga oluline on sektoris hoopis viis, kuidas tööandja töötajat kohtleb. "Koolitusvõimalused, korralikud tööriided, kolleegid, juhtimiskvaliteet, töötaja tunnustamine ja märkamine, töökorraldus," loetles Metsis ja lisas, et loeb tervikpilt. "Isegi kui palk on kõrgem, aga kui muu on halb, siis ega see inimest ettevõttes tööl hoia."

Just nii-öelda motivatsioonipaketi osatähtsus on turvavaldkonnas töökoha vahetamisel kasvanud. Aastaid tagasi piisas Metsise sõnul tööandja vahetamiseks ka väiksest palgavahest. "G4S on keskendunud töötajate hoidmisele ja saavutanud turvaturu väikseima voolavuse," sõnas Metsis. Turvafirma viimase viie kuu töötajate voolavus on 21%.

Reeglid võiksid olla leebemad

Tööjõupuudust sektoris aitaks Metsise sõnul leevendada regulatsiooni pehmendamine. "Turvatöötaja peab olema seaduse järgi vähemalt 19 aastat vana, aga võiks olla 18. Samuti annaks leevendada keelenõudeid nii, et turvatöötaja suudaks siiski kliendi ootused täita ja tööülesanded täita," tõi Metsis esile.

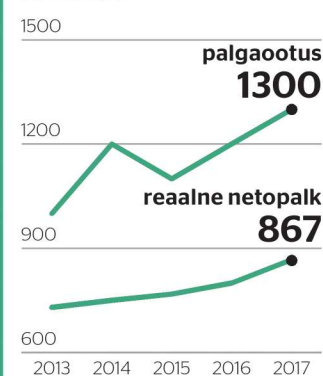
Kõrgemapalgaliste palgaootus on Seederi sõnusi pisut pidurdunud. "Ootused mitmekesistuvad ja kasvavad muude töötingimuste, näiteks tööalaste väljakutsete, tööandja maine, vaba aja ja töökorralduse paindlikkuse vallas," selgitas ta. Suurim kooskõla oodatud ja reaalse vahel on uuringu järgi info- ja telekommunikatsiooni tippspetsialistide, ehituse oskustöölise ning ostu-, müügi- ja turundusvaldkonna juhtide ametirühmas. Esimeste mediaannetopalk küündib näiteks 1499 euron, puhtalt kätte tahetakse saada keskmiselt 2000 eurot.

Kuna praegu on palgakasvu taga tööandjate sõnul eelkõige vajalike töökatte puudus, siis võiksid leevendused välismaalaste palkamistingimustes tuua Seederi hinnangul

STATISTIKA

Ootused kasvasid esimest korda üle kolme aasta

eurodes kuus

ALLIKAS: PALGAINFO AGENTUUR

MIS ON MIS

Palgaootuse mediaan

Piir, millest pooled töötajad soovisid oma töö eest vähem ja pooled töötajad rohkem raha kätte saada.

TASUB TEADA

Saadakse paremini läbi

Palgainfo Agentuuri uurin-gust selgub, et töötajate toime-tulek oma töötasuga on aasta-aastalt paranenud. Kui 2015 sü-gisel tuli oma palgaga hästi või väga hästi toime 15% uuringus osalenud töötajatest, siis sel ke-vadel oli neid 23%. Kehvasti või väga kehvasti tuli oma palgaga toime kolman-dik 2015 sügisel küsitlusele vas-tanutest, sel kevadel aga 27%. Ülejäänud töötajad tulevad enda arvates töötasuga kesk-miselt toime.

turule vajalikku tööjõudu juurde. "Aidates seeläbi vähendada (konkurendilt töötaja – toim) üleostmisest tulenevat palkade kasvu," lisas Seeder. Keskmist palka ja palgaootust hakkab agentuuri juhi meelest lähiajal mõjutama noorte töötamise pehmenenud tingimused, mille tõttu lisandub just koolivaheajal tööturule abikäsi juurde.

TAUST.EE võlglaste nimekirja on lisatud:

Võlgniku nimi	Seotud isikud	Võlgniku nimi	Seotud isikud
Aiki Invest OÜ	Randy Kalm, Inno Käsik	Lintman salong OÜ	Maik Lint
Alphabaltic Media OÜ (www.alphabaltic.ee)	Märtniš Kozlovskis	Medkoe OÜ (www.medkoe.ee)	Tiia Andres, Kaiko Andres
Asteek HM OÜ	Mait Kallas	MJA Team OÜ	Mikk Jaeger
Autosisustus OÜ (www.autosisustus.ee)	Reio Rahumägi, Ahto Saan	NeikidPeikeri OÜ	Kadi Parel
Bolltec Logistic OÜ	Andrey Lysov, Vladimir Zuev	Nordton Building OÜ	Miko Silde
Bonaparte OÜ (www.bonaparte.ee)	Aile Taru	Nuki & Ko OÜ	Konstantin Tšerešnev, Aleksandr Sergejev
Brezza Kristiine OÜ	Olga Eriksson	Ocras OÜ	Juri Kont
BrezzaR OÜ	Olga Eriksson	RIITO Ehituse AS	Toomas Tromp
Elferrum Ehitus OÜ	Sergey Klevanets	Roofer OÜ	Erkki Vihula
E-Profiil AS (www.eprofil.ee)	Toomas Jögi, Martin Mehilane	Rootsu Resto OÜ	Maria Sepper, Reijo Mäll
F.L.C.S. OÜ	Aleksandr Škodenko	Samelin AS (www.samelin.ee)	Leida Kikka, Riina Vau, Siim Kikka
Gerold Co2 OÜ	Dmitri Borodajev	SB Tiim OÜ	Gleb Borissov, Valentin Seljugin
Grooman OÜ	Vaido Hindikainen	Top HD OÜ	Igor Žukov, Sergey Zhukov
Hippo Trans OÜ	Anton Fedajev	Tuulemeelne OÜ	Tiit Kull
KART Performance Trailers OÜ (www.kartgroup.com)	Hendrik Indrek Saar	Universal Industries OÜ (www.universal.ee)	Jüri Vellerand, Janika Sillat
Kratt Resto OÜ	Maria Sepper	Vesmont Majakeskus OÜ	Jevgeni Ševtšenko
Krimetsa OÜ	Kristjan Kivi	Võhu Vein AS	Džamala Gassõmova, Rašad Azimov, Roman Zharkov

KONTROLLI OMA ÄRIPARTNERI TAUSTA!

+372 681 4400, inkasso@julianus.ee

MAAOMAND

EKRE tahab piirata metsa müüki välismaalastele

Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon esitas riigikogule seadusemuudatused, et piirata metsa- ja põllumaa müüki välismaalastele.

"Eestlaste maaomandi säilimine on Eesti kui rahvusriigi eksistentsi vältimatu eeldus," põhjendas erakonna esimees Mart Helme. Tema sõnul on omanikel suurem vastutus ja kohusetunne. "Kui me tahame olla peremehed omal maal, siis on loomulik, et see maa kuulub meie rahvale," selgitas Hel-

me pressiteate vahendusel. "Kui kriitiline osa Eesti maast kuulub mitte-eestlastele, siis on selge, et me ei ole siin enam peremehed, vaid lihttöötajad, kes on sunnitud välismaiste omanike dikteeritud tingimustel nende heaks töötama. Muutume taas popsirahvaks omal maal. Välismaalastest füüsiliste ja juriidiliste isikute kontrolli all on praegu ligi 15% põllumajandusmaast, lisaks tuhandeid hektareid metsa," hoiatas Helme.

ÄRIPÄEV.EE

▲ Raudteeprojekti haldava kolme Balti riigi ühisfirma RB Rail juht Baiba Rubesa ja tasuvusanalüüsi teinud EY Läti partner Nauris Kļava. FOTO: ANDRES HAABU

RAUDTEEPROJEKT

Rail Balticu lepe võeti vastu

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Viimase asjana enne suvepuhkust ratifitseeris riigikogu Rail Balticu arendamise rahvusvahelise kokkuleppe.

Raudteeprojekti hääletamine oli eilsel sprintistungil viimane punkt. Kui maksupakett ja eelarvereepli muutmine hääletati läbi suurema kärata, siis Rail Balticu lepe tõi kaasa suurema arutelu.

Kokku 63 poolt- ja 20 vastu- häälega lepe määrab kindlaks Rail Balticu üldised tehnilised parameetrid, marsruudi ja tähtsajad, taristu ja maa omandiküsimused ning rahastamise.

Algsele eelnõule lisas riigikogu veel ühe muudatuse – valitsus peab hakkama riigieelarve plaaniga koos esitama igal aastal ka Rail Balticu tegevuskava, näidates samuti hinda. Veel peab valitsus parlamenti teavitama raudteeprojekti arengutest ning esitama majanduskomisjonile vahearandeid.

Parlamendi vähene kontroll projekti kulgemise üle oli üks peamisi aspekte, mis projekti juures riigikontrollile muret tegi. Ikka veel pole päris selge, kui suure rahalise kohustuse riik Rail Balticuga võtab, ent iga-

„Ütleme niimoodi, et kõik, kes seisavad pumba juures, neile pritsib natukene peale ehk nad kindlasti midagi saavad.

Erki Savisaar Rauil Balticu projektist

aastased ülevaated peaksid olukorda veidi leevendama.

Kiirelt Euroopasse ja kõigile midagi

Hiljutine Ernst & Youngi tasuvusanalüüs näitas, et Rail Balticu peamine mõju on sotsiaalmajanduslik. Rahanduslikus mõttes hakkab projekt ennast mõne aja pärast napilt ära tasuma, nii et jooksvad tulud katavad jooksvaid kulusid.

Positiivne on projekti juures kindlasti see, et Eesti saab raudtee, millega on võimalik liikuda kiiresti nii Euroopasse kui ka lõunanaabrite poole. Kiirus on atraktiivne ka kaubandus- ja logistikasektorile, nii et läbi Eesti saab hakata liikuma palju rohkem transiitkaupa, ütles keskerakondlane Erki Savisaar, kes oli eelnõu ettekandja majanduskomisjoni poolt.

“Loomulikult on siin riske,

millele on viidanud ka need uuringud ja on viidanud ka riigikontroll. Aga kui me ühiselt seda projekti edasi ajame ja teemad läbi arutame, ma arvan, et me suudame kõik need riskid mõistlikult maandada,” rääkis Savisaar.

Ta märkis ka, et Eesti riik investeerib aastas suurusjärgus 2,4 miljardit eurot, Rail Balticu maht on samas suurusjärgus 240 miljonit eurot üheksa aasta või kümne aasta peale. Rail Baltic on seega 1% riigi investeringutest. “See ei ole midagi niivõrd kriitilist, mille rahastamise pärast peaks muretsema. Ma arvan, et see raha leitakse igal juhul,” ütles Savisaar.

Reformierakondlane Igor Gräzin märkis arutelul, et Rail Balticuga tulevad kaasa näiteks trammitee Tallinnas ning Pärnu turismikeskuse arendamine. Saadik küsis, mida on projektist võita väikestel kohtadel, nagu Kasepää või Tsooru, kes projekti Gräzini sõnul kinni maksavad.

“Ütleme niimoodi, et kõik, kes seisavad pumba juures, neile pritsib natukene peale ehk nad kindlasti midagi saavad – ja kui muud ei saa, siis nad saavad Rail Balticuga sõita Euroopasse,” vastas Savisaar.

VALIMISED

Savisaar kavatseb kandideerida

Kohtu all olev Edgar Savisaar teatas oma Facebooki lehel, et kavatseb sügisel kohalikel omavalimistel osaleda. Keskerakonna peasekretär Mihhail Korb kinnitas, et ta on erakonna nimekirja oodatud.

Savisaar kirjutas, et kui tuleviseekspertiisi järgi on ta piisavalt terve, et käia kohtus end kaitsmas, võib ta minna ka kohalikele valimistele. “Need on mul 20ndad valimised, kui kokku arvata kohalikud, riigikogu, Euroopa Parlamendi, NSV Liidu rahvasaadikute kongressi ja Eesti Kongressi valimised,” kirjutas ta.

“Kõige rohkem vajangi ma

täna positiivseid emotsioone. Kui keegi oskab anda retsepti, kuidas uus jalg alla hakkaks kasvama, võtaksin selle kohe vastu,” seisab postituses.

Savisaar kirjutas veel, et vahepeal sattus ta haiglasse, kuid seda ikka juhtub, kui peab iga päev kohtus käima. “Saab näha, kuidas see minu tervist edaspidi hakkab mõjutama. Valimisi on aga vaja. Liiga palju on segadusi nii ühes kui ka teises majandussektori valdkonnas. Näiteks prügiveoteenuste hinnad on märgatavalt kasvanud. Mõnedes Lasnamäe piirkonnas 1,5–2 korda, Narvas isegi kolm korda. Ka seal on võimul Keskerakond.

Valimised puhuvad õhu selgemaks ja see kulub meile kõigile ära,” kirjutas ta.

Keskerakonna peasekretäri Mihhail Korb kinnitusele on Savisaar Keskerakonna nimekirja oodatud. Korb sõnas, et Keskerakonna toetus kogu Eestis ning Tallinnas on väga kõrge ning erakond läheb valimistele vastu tugevana.

Savisaarel lasub korruptsioonistüüdistus. Eelmisel nädalal toimusid esimesed kohtuistungid, mis keerlesid ainult küsimuse üle, kas Savisaar on piisavalt terve, et käia kohtus või ei. Kaitsjate sõnul ta seda pole.

ÄRIPÄEV.EE

ÜLENURME

IMELINE JAANIAEG –
MAAGIA, LOODUS, VÄGI

JAANIPÄEV

Eesti Põllumajandusmuuseumis

22. juunil kell 18 – 01

- Ülenurme valla rahvatantsurühmad
- „Väikesed hiiglased” osalejad Deivid Sisas ja Lisete Laur
- Jaanipäeva kombestik
- Rahvuslikud mängud, jõukatsumised ja töötoad

KARL MADIS
JA ANSAMBEL

PONI- JA HOBUSÕIT
Õnneloos
JAANILAAT

kell 20.15
süütame
jaanitule

Jaaniohtu juhid:
Anne-Mai Tevahi ja Janno Puusepp
Sissepääs 2€
Alla 8-aastased lapsed tasuta!

TASUTA BUSS
Vanemuise alumisest parklast:
kell 18 ja 20
Ülenurme Konsumi eest:
kell 22.30 ja 00.15

Ülenurme Vallavalitsus • MTÜ Önnemaa • Uhti Kõrts • 4H • Eesti Rahvapärimuse Kool

Pargi 4, Ülenurme, 41714, Tartumaa Tel: +372 738 3810, +372 5301 3023 epm@epm.ee www.epm.ee

Äripäev

ÕIGUSUUDISED

Juunikuu autor:
Lada Riisna
advokaadibüroo TARK
partner, vandeadvokaat

Äripäeva
käsiraamat

www.kasiraamate.ee

“ Uus rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seadus laiendab kohustusi.

“ Riigikohtu hinnangul on ettevõtja klientide kohta käiva teabe konfidentsiaalseks pidamise eelduseks asjaolu, et teabel on kaubanduslik väärtus.

“ Riigikohus selgitas, kas äriühingu koosoleku kokkukutsumise korda on rikutud, kui osanik, kelle suhtes rikkumine on toimunud, tuleb ise koosolekule kohale.

TARK
www.tark.legal

Õigusuudiseid koostab advokaadibüroo TARK
25 aastat kvaliteetset advokaaditeenust Eestis!

Projekti juhib Aare Tark, advokaadibüroo TARK vandeadvokaat, juhtivpartner

RIIGIKOGU

Eelarve miinus
raiuti seadusesse

Parlament võttis vastu seaduse, mis lubab riigieelarve ajutiselt struktuursesse puudujääki lasta. Valitsus plaanib järgmisel kolmel aastal võimalust ka kasutada.

MÄRT BELKIN
mart.belkin@aripaev.ee

Äripäev

» Väike riik, eriti vaesem riik peab olema keskmisest targem.

Jürgen Ligi

Eile vastu võetud seadus näeb ette, et tasakaalu jälgitakse edaspidi pikema perioodi keskmisena. Rahandusministeerium teatas, et nii toetab eelarve maksimaalselt majanduskasvu.

Uue reegli järgi saab eelarve lasta puudujääki kuni 0,5% ulatuses aasta SKPst. Tuleb siiski jälgida, et see toimuks varasemate ülejääkide arvel. Vastasel juhul tuleb defitsiit hiljem ülejäägiga katta.

Opositsioon on plaani teravalt kritiseerinud. Näiteks märkis reformierakondlastest kunagine rahandusminister Jürgen Ligi aprillis, et struktuurne miinus tähendab sisuliselt üle jõu kulutamist. Struktuurne positsioon erineb nominaalsest seeläbi, et võtab arvesse ka seda, missugune on parajasti majanduse tsükliline seis.

Valitsus on põhjendanud defitsiidi kehtestamist sellega, et nii saab teha investeeringuid ja majandust ergutada. "Tekkinud ülejääkide kuhjumisel viib valitsus majanduse käibest raha välja ja sellega vähendab majanduskasvu," teatas rahandusministeerium.

Lollid otsused

Ligi ütles, et jutt jahutamisest on küüniline. Eile parlamendi ees kõneledes ütles ta, et lolli raha majandusse kallamine süvendab kõiki kuumenemise märke. "Väike riik, eriti vaesem riik peab olema keskmisest targem," ütles ta.

"Praegu me kukume kõige kehvemate Euroopa riikide hulka, kes kasutab ära maksimaalselt oma võimalused ja teeb erakordseid lolle, struktuurselt erakordselt lolle otsuseid," rääkis endine rahandusminister.

Eelmisel aastal oli Eesti SKP 20,9 miljardit eurot. Pool protsenti sellest on ligikaudu 100 miljonit eurot, mis kolme aasta peale kokku annab natuke üle 300 miljoni euro. Sama suur on ka valitsuse niinimetatud strateegiliste investeeringute programm, millega investeeritakse suurtesse taristuobjektidesse.

Eksperdid: miinus on ohtlik

Juba on teada, et valitsus tahab värskest seadusesse kirjutatud võimalust kasutada ning järgmisel kolmel aastal miinusesse minna. Seejuures tuleb 2018. ja 2019. aastal puudujääk maksimaalses määras ehk 0,5% SKPst. Võimuliit saab seda teha, sest varasemad valitsused on plussi jäänud.

Majanduseksperthe koondav sõltumatu eelarvenõukogu hoiatas, et majanduse stimuleerimiseks kavandatavate meetmete mõju ei avaldu selleks kõige sobivamas majandustsükli etapis ning võib sisenõudluse pakkumisega võrreldes liiga suureks ajada.

Vahepeal selguski, et esimeses kvartalis kasvas majandus 4,4% ning tööturg ja kindlustunde näitajad viitavad samuti, et majanduse olukord on hea. Eesti Pank tõstis värskes prognoosis järsult tänavust majanduskasvu ootust – detsembris prognoositud 2,6 protsendi pealt 3,5 protsendile – ja hoiatas samuti rahakülvi eest.

Euroala majanduskasvu elavdavad juba Euroopa Keskpanka lõtv rahapoliitika ja madalad intressid. Seetõttu on majandus niikuinii tõusuteel ega vaja täiendavat eelarvepoliitilist tuge. Vastupidi – see tooks Eestile pigem probleeme, märkis Eesti Pank.

Praeguses majandustsükli faasis tuleks Eesti Panga hinnangul keskenduda hoopis pikaajalise kasvu soodustamisele, mitte tsükli võimendamisele. "Riiklike ehitusprojekte on otstarbekas kavandada ajaks, kui erasektori ehitusnõudlus on madalseisus," märkis keskpank.

▲ Reformierakonna liikme ja endise rahandusministri Jürgen Ligi hinnangul kukub Eesti nüüd Euroopa kõige kehvemate riikide hulka. FOTO: JÖRGEN NORKROOS / ÖHTULEHT / SCANPIX

ÄRA KULUTA RAHA EDEVUSELE
VAID OMA TEGEVUSELE!
REGISTRAATORID

KASUTATUD KONTORI- JA PROFIMÖÖBLI MÜÜK.

E-N 10-17, R 10-18

Tähetorni 21j, Tallinn | Tel 552 6608

www.Apuneks.ee

ENERGIA

Päikeseenergia teeb võidukäiku

MAIT KRAUN
kaasautor

Päikeseenergia, mille kasutamine tasus kunagi ära vaid kosmoselaevade puhul, muutub oodatust kiiremini odavaks ning sunnib kivisöe ja maagaasi tootjad oma asju kokku pakkima, kirjutas Bloomberg.

Sellise järeldotseni jõudis Bloomberg New Energy Finance'i (BNEF) meeskond oma ülevaates, kus oli analüüsitud, mis suunas kütuse- ja elektriturud 2040. aastaks liiguvad. Uuringugrupi hinnangul suudab päikeseenergia juba praegu kulude poolest konkureerida Saksamaale ja USAsse rajatavate uute kivisöel põhinevate elektrijaamadega. 2021. aastaks peaks sama juhtuma Hiinas ja Indias, kus turud kasvavad eriti kiiresti.

Uuringu stsenaariumi järgi peaks roheline energia domi-

MIS ON MIS
Energiaarengud 2040. aastani

Hiina ja India on elektrienenergia tootmise kasvu esirinnas. Mõlemas riigis tehakse 39 protsenti (4 triljonit dollarit) kõigist tööstuse investeeringutest.

Merele ehitatud tuuleparkide hind langeb 71 protsenti, mis muudab tuuleenergia tunduvalt konkurentsivõimelisemaks.

Liitumioonakudesse investeeritakse vähemalt 239 miljardit

dollarit. See muudab energiasalvestusseadmed praktilisemaks ning kodudes hakatakse neid rohkem kasutama. Samuti toetab see elektriutode levikut.

Maagaasi investeeritakse 804 miljardit dollarit. Maagaasist saab peamine kütus, mida kasutatakse katkendliku tuule- ning päikeseenergia tasakaalustamiseks.

neerima hakkama palju varem, kui suurem osa eksperte usub. See tähendaks, et süsinikdioksiidi reostus (fossiilsetest kütustest) hakkaks pärast 2026. aastat hoopis langema. "Uute energia- tehnoloogiate hind kukub nõnda kiiresti, et küsimus pole, kas, vaid millal," ütles raporti üks autoritest Seb Henbest.

BNEFi uuringus leiti, et taastuvenergia võidukäik mõjutab suuresti fossiilsete kütuste kasutamist. Päikesepaneelidest saadava energia hind on võrreldes 2009. aastaga odavnenud veerandi võrra, 2040. aastaks kukub selle hind veel 66 protsenti. Tuuleenergia hind on viimase kaheksa aastaga langede-

nud 30 protsenti ning odavneb 2040. aastaks veel 47 protsenti. Indias ja Hiinas, kus ehitatakse praegu palju söelelektrijaamu, muutub päikeseenergia odavamaks juba järgmise kümnendi esimestel aastatel.

"Need tähtsad pöördepunktid tulevad varem, kui me arvatsime. Me ei saa lihtsalt eitada, et need tehnoloogiad odavnevad väga kiiresti," ütles Henbest.

BNEFi raportis kirjutati, et kõige enam mõjutab see kivist – lausa 369 gigavati ulatuses projekte tühistatakse. Kivisöe kasutamine väheneb isegi USAs, vaatamata sellele, et president Donald Trump püüab selle trendi vastu võidelda.

2040. aastaks peaks tuule- ja päikeseenergia moodustama 34 protsenti kogu maailma elektrienenergia tootmisest. Praegu on see näitaja vaid 5 protsenti.

MAKSUD

Uus ettevõtluskonto sisaldab plusside kõrval ka ohte

Riigikogu võttis eile vastu seaduse, millega saab järgmise aasta alguses hakata kasutama ettevõtluskontot. Lisaks võimalustele peidab see rida nüansse, mis vajalik teada.

Ettevõtja, kelle aastane käive on kuni 25 000 eurot, saab hakata kasutama ettevõtluskontot, mis avatakse krediidiasutuses. Kõik, mis kontole laekub, peetakse kinni automaatselt 20% maksuga ja kord kuus kantakse üle maksuametile.

Ettevõtlustulu maks hõlmab tulumaksu, sotsiaalmaksu ja kogumispensioni makse osa. Siiski näeb kaubanduskoda konto puhul ka ohte.

Uus lahendus sobib eelkõige alustavatele ettevõtjatele ning mitteametlikult teenust osutavatele inimestele või neile, kes tegutsevad FIEna või on loonud äriühingu, kuid kes tegelevad ettevõtlusega põhitöö kõrvalt ja/või sellega kaasnevad väikesed kulud.

Kaubanduskoda toob esile uue võimaluse plussid ja miinused.

Inimestele, mitte äriühingutele

Ettevõtluskontot lubatakse avada ainult füüsilistel isikutel, mitte juriidilistel isikutel või füüsilisest isikust ettevõtjatel. Ettevõtluskontot saavad kasutada füüsilised isikud, kes osutavad teenust või müüvad kaupa füüsilistele või juriidilistele isikutele.

Kui füüsiline isik osutab teenust juriidilisele isikule, tuleb juriidilisel isikul tasuda teenuse summalt nii-öelda äriühingu tulumaksu (määraga 20/80). Selle tulemusel võrdsustub tööjõu ja ettevõtluskonto maksukoormus ning kaob motivatsioon suunata töötajaid osutama teenust ettevõtluskontole kaudu.

Kõik ettevõtluskontole lae-

▲ Laatadel kauplevad ettevõtjad võivad olla ühed neist, kes hakkavad ettevõtluskontot kasutama. FOTO: ALDO LUUD / ÖHTULEHT / SCANPIX

1300
eurot peab ettevõtluskonto kasutajal olema tulu kuus, et tekiks ravi-kindlustus.

kunud summad loetakse maksustatavaks tuluks ja maksustatakse 20protsendise maksu määraga. Kui ettevõtluskontole laekuv tulu ületab aastas 25 000 eurot, on maksumäär 40%, mis ligilähedalt vastab keskmisest suurema palga maksukoormusele. Ettevõtlustulu maksuga kaetakse tulumaksu, sotsiaalmaksu ja kogumispensioni makse kohustus. Muid makse ei pea ettevõtluskontodelt laekunud summadelt tasuma.

Ettevõtluskontole laekunud tulust ei saa maha arvata selle teenimiseks tehtud kulusid ega

vähendada oma maksukoormust tulumaksuseaduses nimetatud mahaarvamisi kasutades.

Kui teenuse osutamisest või kauba müügist laekub summa ettevõtluskontole, siis maksuhaldur broneerib sellest automaatselt ettevõtlustulu maksumäärast. Broneeritud maksumäär kantakse järgmise kuu 10. kuupäevaks maksu- ja tolliametile.

Ravikindlustuskaitse tekib samadel põhimõtetel, mis võlaõiguslike lepingute puhul. See tähendab, et kindlustuskaitse saamine eeldab eelneval kuul sotsiaalmaksu tasumist vähemalt sotsiaalmaksu miinimumkohustuse ulatuses. Seega peab ühe kuu tulu olema ca 1300 eurot, et inimesel tekiks ravikindlustus. 20protsendise maksu määraga ei kaeta töötuskindlustuse makseid ning seega ei teki inimesel töötuskindlustuskaitset.

Vastuvõetud seaduse järgi ei pea inimene koostama ega esi-

tama maksuametile maksudeklaratsiooni. Kogu maksude deklarimine ja tasumine toimub inimese jaoks ettevõtluskonto kaudu ja halduskoormuseta. Lisaks puudub inimesel raamatupidamise kohustus, mis muu hulgas tähendab, et tulude ja kulude üle arvestuse pidamine ei ole kohustuslik.

Ohud skeemitamiseks

Kaubanduskoja hinnangul on bürokraatiavaba väikeettevõtluse võimaldamine positiivne samm, kuid sellega võib kaasneda mitu kuritarvituse riski. Näiteks kui füüsiline isik osutab teenust juriidilisele isikule, võidakse see tehing vormistada kauba müügina, et juriidiline isik ei peaks tasuma ettevõtte tulumaksu. Praktikas võib maksuhalduril olla keeruline hinnata, kas tegemist on kauba müümise või teenuse osutamisega.

ÄRIPÄEV.EE

LÜHIDALT

Uuring: Keskerakond võidaks kohalikud valimised

Kohalike omavalitsuste volikogude valimistel saadab üleriigiliselt suurim edu Keskerakonda, selgus ERRI uudistetoimetuse tellitud Turu-uuringute Asi 1003 vastajaga küsitlusest. Valimiseelistuse avaldanud vastajatest lubas Keskerakonnale anda hääle 37 protsenti. Teisel kohal on Reformierakond 19 protsendi suuruse toetusega. Järgnevad Sotsiaaldemokraatlik Erakond 9, EKRE 8 ning IRL 5 protsendiga.

KAASAEGNE KÜLMHOONE

Pärnus Vana-Sauga 24

pakub kaupade külmutamis- ja hoiustamisteenust erinevate temperatuurerežiimidega.

- Kambrite maht 2×40 tonni ja 1×160 tonni.
- Pakume kaupade ümberlaadimisteenust 24 h, tollivormistamisteenust.
- Ettevõtte on pikaajalise kogemusega marjade ja kalatoodete külmutamisel ning omab EÜ vastavussertifikaati.
- Territooriumil videovalve.

tel +372 504 5610, +372 447 5911, +372 56 926 933,
e-post: as.kihnu.kala@neti.ee

SEADUSED

Riigikogu lõi maksupaketi lukku

Viimasel istungil enne suvepuhkust võttis riigikogu vastu avalikkuse terava kriitika alla sattunud maksupaketi.

Kevadise istungjärgu viimase korralise istungi pidas parlament tegelikult juba eelmisel neljapäeval. Esmaspäeval tuli siiski erakorraliselt kokku tulla, et kinnitada ära uute maksude pakett. Reeglid näevad ette, et maksuseadused tuleb vastu võtta kõige hiljem pool aastat enne jõustumist ehk juuli alguseks.

Vastu võeti näiteks magustatud jookide maks. Maksuobjektiks on magustatud jook, mille suhkrusisaldus on vähemalt 5 grammi 100 milliliitri joogi kohta või millele on lisatud magusainet.

Magustatud joogi termini alla kuuluvad ka piima baasil valmistatud joogid ehk piimajookid, mis sisaldavad suhkrut või magusainet. Sellised joogid on näiteks magusad joogijogurtid,

keefirid, samuti magusad taimapiimad, näiteks sojapiim.

Magusate piimajookide ning 100protsendiliste puu- ja köögiviljamahlade kohta taotletakse Euroopa Komisjonilt riigiabi andmise luba, misjärel on need selle seaduse reguleerimisalast välja arvatud. Magusaid piimajooke ja mahlu alates loa saamisest magustatud joogi maksuga ei maksustata.

Tulumaksu muudatused

Vastu võeti ka tulumaksuseaduse, käibemaksuseaduse ja liiklusseaduse muutmise seadus, mis muudab tulumaksuseaduses sätestatud osalusoptsiooni de maksustamise reegleid, sätestab madalama tulumaksu määra 14 protsenti äriühingu regulaarsetele kasumijaotistele, kehtestab krediidiasutustele nn avansilise tulumaksu ning muudab sõiduauto erisoodustuse hinna arvutamise aluseid.

48

kuust pikema laenu korral ema- või sõsarettevõtjale on kohustus tõendada tagasimakse kavatsus.

Seaduse kohaselt saab edaspidi nii töö- kui ka isiklikuks sõitudeks ettevõtte sõiduauto kasutamise võimaldamisel erisoodustust deklareerida vaid kilovatipõhiselt, sõltumata erasõiduna läbitud distantsist.

Sõiduauto erisoodustuse hinna määramise aluseks on seaduse kohaselt 1,96 eurot sõiduauto liiklusregistris märgitud mootori võimsuse ühiku kohta ning 1,47 eurot, kui sõiduauto on üle viie aasta vana.

Residendist füüsilisel isikul on õigus tulust maha arvata re-

sidendist abikaasa eest täiendav maksuvaba tulu 2160 eurot, mida abikaasa ei ole ise maha arvanud. Täiendavalt mahaarvatav summa ei tohi olla suurem kui 50 400 eurot. Muudatus puudutab juba selle aasta tulude deklarimist tuleva aasta alguses.

Panditulumaksu asemel seaduse täpsustus

Lisatav maksudest kõrvalehoitudumise säte täpsustab, et maksuamet võib maksustada tulumaksuga aktsionäri, osaniku või liikmele antud laenu, kui tehingu asjaolud viitavad, et oma olemuselt on tegemist kasumieraldisega.

Kui emaettevõtjale või nn sõsarettevõtjale antud laenu tagastamise tähtaeg on pikem kui 48 kuud, lasub maksumaksjal maksuhalduri nõudmisel laenu tagasimaksmise võime ja kavatsuse tõendamise kohustus.

ÄRIPÄEV.EE

LADUKS

www.laduks.ee

**TÖÖSTUSUKSED
TULETÕKKKEUKSED
LAADIMISSEADMED**

MÜÜK | PAIGALDUS | HOOLDUS

5 AASTAT EDUKAID PROJEKTE

tel 6 803 505 mob 56 505 898 info@laduks.ee

TOITLUSTUS

Miks paljud uued tegijad restoraniäris põruvad?

Toitlustusäris peab arvestama, et läbi lüüa pole sugugi lihtne, ütles restorani Rucola peakokk Üllar Kuhi. Restorani alustamine vajab hoolikat planeerimist ning häid teenindajaid pole kuskilt võtta.

LENNART KÄÄMER
kaasautor

Tihti lähevad uustulnukad orki sellega, et ei mõtle asju lõpuni läbi. Lennatakse suure hurraaga ideid teostama, kuid unustatakse ära planeerimine.

“Läbi tuleb mõelda detailid köögitehnikast kuni salvrätikuteni, pisiasjad on need, mis omavad tähtsust. Igapäevaste ülesannete hulka kuulub ka tooraine tellimine. Tarnijaid tuleb valida, sest hinna ja kvaliteedi suhe võib olla kõikev. Madal hind ei tähenda alati head kvaliteeti ning nende vahel tuleb leida tasakaal,” tõi Kuhi näiteid.

Sergei Trunov on restoranis Baltasar töötanud 17 aastat ja praeguseks on temast saanud ka koha omanik. Kui päris nullist restorani alustada, siis peaks tema soovitusel kõrval olema vähemalt kümneaastase kogemusega inimene.

“Restoraniäri ei ole pelk raha tootmine, see on elustiil. Kui võtta seda hobina, siis lähevadki kohad “põlema”, kuna ei panustata piisavalt aega ja vaeva,” tões Trunov.

Ühed peamised ämbrid on Trunovi sõnul vale reklaamipoliitika ja turundamine. “Internetis olev teave peab olema pidevalt uuenev, näitamaks, et restoran elab,” rõhutas ta.

Hea koht ripakile ei jää

Reval Café toimetab juba 16. aastat. Pressiesindaja Maarja-Triin Krabi sõnul ei ole erinevalt restoranist kohviku avamine Tallinnas keeruline, kuna rendipindade pakkumisi on palju.

Küll aga on keeruline leida just õige asukoht, kuna üldjuhul on kogenud toitlustajad vabad rendipinnad juba ära võtnud.

“Koha valimisel on oluline hinnata kõiki asjaolusid – rendi hinda, asukohta ja loogilist ligipääsu. Selle kõrval on loomulikult

oluline kontseptsioon. Hea kontseptsioon ja oma lugu on määravad faktorid, mis inimesi kohvikusse kutsuvad. Samuti võib kontseptsioon korvata asukoha, mis esmapilgul ei pruugi tunduda atraktiivne. Kõige tähtsam on kindlasti aga kirk toitlustuse vastu, kuna avatavale kohvikule tuleks pühendada suurem osa oma ajast,” tões ta.

Häid teenindajaid tuleb tikutulega otsida

Meeskonna komplekteerimine on omaette väljakutse. Kuhi sõnul tuleb häid teenindajaid tööturul tikutulega taga otsida. Abiks on küll töökuulutuste portaalid, Facebook ja Instagram, kuid suuresti leitakse õiged inimesed tutvuste kaudu suusõnaliselt.

“Suvel on kolmel väliterrassil teenindajatel tööd küllaga, mistõttu läheb tarvis ka lisatööjõudu. Üliõpilased on selleks parim kontingent,” sõnas Rucola juhataja Jane Skuin.

Kutsekoolidest tulnud köökmeistritel tuleb arvestada, et igal restoranil on oma eripärased nõksud, mis tuleb omandada eraldi juhendaja käe all.

“Ilma koostöövalmiduse, meeskonnavaimu ja teineteise aitamiset pole köögis midagi teha. Tahtmine võib suur olla, kuid kui neid omadusi inimesel pole, siis pole ka restoranitöö see õige. Põhituumikusse tuleks leida kindlasti eelneva kogemusega inimesed. Efektiivsus teeninduses ja köögi poolel aitab uue restorani arengule oluliselt kaasa,” tões Kuhi.

Baltasaris leiab igal suvel praktikakoha paar kutsekooli õpilast. “Praktikandi pealt näen kohe ära, kas tegu on tulevase kokaga või mitte,” nentis peakokk Trunov. Tema sõnul näitab kogemus, et kutsekooli lõpetanust asub oma erialale tööle vaid väike protsent lõpetanust. “Enam kui 30 protsenti leiab väljundi mujal,” sõnas ta.

Krabi sõnul tagas kümme aastat tagasi tööjõu stabiilne palganumber, kuid praeguseks nõuab tööturg oluliselt innovatiiv-

Seminariruumide rent

TEL 667 0105

Vaata veel SEMINARIRUUM.EU

korraldaja, kontaktandmed	ruumi suurus	istekohti	hind/ühik	hinna sees	lisatasu eest	majutuskohti	soodustused	lisainfo
HOTELL ORU*** Narva mnt 120b, Tallinn tel 603 3302 faks 601 2600 sales@oruhotel.ee www.oruhotel.ee	Oru 95 m ² Oru 1 60 m ² Oru 2 15 m ²	100 50 10	kokkuleppel	dataprojektor, grafoprojektor, pabertahvel, TV, video, ekraan, CD-mängija, internet, wifi, sülearvuti kasutamine	paljundus, faks, toitlustamine, kohvipausid	100	kokkuleppel	tasuta valvega parkla, hea ligipääs ühiskondliku transpordiga, toitlustamine hubases à la carte restoranis, mitmekülgne valik kohvipause, võimalik korraldada firmapidusid ja tähtpäevi

Rataskaevu16 kaasomanik: toitlustus on elustiil

Turistide lemmikrestorani Rataskaevu16 üks omanikke Rain Tunger soovib restoraniäri-ga alustajal enne mitu korda mõelda, kas ta on valmis selle valdkonnaga tegelema.

Restoran Rataskaevu16 on ülemaailmses reisiportaalis Tripadvisor kõigi Eesti söögi-kohtade seas esikohal. Välismaalaste südame võitnud restorani kaasomanik Tunger ütles turundussaates "IMPACT 80/20", et toitlustus on elustiil. Tema soovitus restoraniäris alustajale on teha asja südamega ja olla valmis endast kõike andma.

"Toitlustus on elustiil, see ei

ole töökoht, mida teed üheksast viieni. Minu esimesed aastad Rataskaevus möödusid nii, et hommikul kell pool kaheksa olin kohal ja öösel kell pool kaks läksin ära. Sa pead olema täielik fanaatik, sellepärast et vastasel juhul jõud raugeb," rääkis Tunger.

Ta märkis, et kui keegi tuleks tema juurde jutuga, et tahab avada oma restorani, siis tema küsiks sellelt inimeselt mitu korda üle, kas ta on ikka päris kindel, et tahab seda teha. "Siin on tohutult palju detaile, millega tuleb tööd teha. See on väga raske ala."

» Läbi tuleb mõelda detailid köögitehnikast kuni salvrätikuteni, pisiasjad on need, mis omavad tähtsust.

◀ **restoran Rucola peakokk Üllar Kuhi.** FOTO: STANISLAV MOSHKOV / ÖHTULEHT / SCANPIX

semat lähenemist. Kuna keskmine tööjõu liikumine on 40 protsenti aastas, nõuab see üha suuremat panustamist personali värbamisse ning töötajate hoidmisesse ja motiveerimisse.

"Oleme investeerinud personali värbamisse ning koolitamis. Kuna kohvikutesse on oluliselt keerulisem leida tööjõudu kui restoranidesse, siis soovime teadlikult olla inimestele esimeseks tööandjaks, pakkudes neile esmase koolituse ja sisseelamisprogrammi Reval Café Akadeemias," rääkis Krabi.

Sünnipäevapidu koos klientidega

Kuhi sõnul on Rucola klientidel välja kujunenud kindlad meelisroad, mistõttu võib väiksemgi muutus kutsuda esile pahura tagasiside. "Mõni klient külastab meid iga päev, mõni isegi kaks korda päevas. Igal toidul on oma fänn olemas ja nad tunnevad kohe ära, kui isegi toorainet on muudetud," rääkis ta.

Kliendikaarte on praeguseks välja antud üle 1200 ja iga külastajaga on tekkinud personaalne ja tugev side. Möödunud suvel tähistatud seitsme aasta sünnipäeva peole ei olnud kutsutud ainult personal, vaid ka kliendid.

Tordid soodsamalt

Reval Café on tänu pikale toimetamisajale võitnud paljude klientide usalduse, mis mängib toitlustusvaldkonnas olulist rolli. Samuti on kohvikutes ID-kaardipõhine püsikliendiprogramm, mis lubab püsiklientidel koguda igalt einelt 5 protsenti ja nii kogutud summa eest soovitud ajal einestada.

"Pakume püsiklientidele ka sünnipäevale viiel eelneval ja järgneval päeval 15 protsenti soodsamalt kaasaostu torte, mida saab kohvikutest ette tellida. Sealjuures on isiklik lähenemine ja klientide soovide teadmine just see, mis teevad Reval Cafést paljude klientide kodukohviku," märkis Krabi.

TASUB TEADA Kuidas turundada?

Restoranis toimuv peab jõudma ka interneti, restoran peab "elama".

Klientidele tasub teha tagasiside ankeete ja nende arvamus arvesse võtta arendustegevuses.

Kuidas valida kollektiivi?

Alustades peaks konsultandina kõrval olema vähemalt kümneaastase kogemusega asjatundja.

Kutsekoolidest tulnud kokad peavad igas restoranis ümber õppima vastavalt iga koha eripäradele. Vajadusel tuleb selles leida sobiv juhendaja.

Põhituumikusse tuleks leida eelneva kogemusega inimesed.

Kuidas kliendibaasi hoida?

Ühisüritustele ja pidudele võib kutsuda ka kliente.

Kliendikaardid ja sooduskampaaniatest teavitamine.

INVESTEERING

McDonald's investeerib Eestisse

Kiirtoiduketi McDonald's frantsiisivõtja Premier Restaurants Eesti AS kasvas mullu käivet, mis tuli investeringute toel.

Premier Restaurants Eestis kasvas eelmisel aastal 4,8%, 18,5 miljonile eurole, teatas ettevõtte pressiteates. Käibe kasvule aitasid kaasa investeringud – 2016. aastal investeeris McDonald's Eesti restoranidesse 823 000 euro ning 2017–

2019. aasta jooksul on kavas investeerida veel 3 miljonit. Kokku on ettevõttel plaanis investeerida Baltikumi kolme aasta jooksul üle 14 miljoni euro, mille tulemusena peaks 2019. aasta lõpuks piirkonnas tegutsema 39 McDonald'si restorani.

Premier Restaurants Eestile kuulub 10 McDonald'si restorani, mida külastab aastas 6,3 miljonit inimest.

Premier Restaurants Eestis on osa Malta ettevõttest Premier Capital, mille omandusse kuulub 132 McDonald'si restorani Lätis, Leedus, Eestis, Maltal, Kreekas ja Rumeenias, kus töötab üle 6800 inimese. Eestis pakub ettevõtte tööd 550 inimesele. Premier Capitali emaettevõtte on Hili Ventures, mille peakorter asub Maltal.

ÄRIPÄEV.EE

RENAULT
Passion for life

Renault OUTLET erihinnaga laoautod Abc Motorsis

Renault CLIO Premium 1,2 16V 75 hj

Varustus: 7" puutetundliku ekraaniga multimeedia- ja navigatsioonisüsteem MediaNav, automaatne kliimaseade, esiistmete soojendus, tagumine parkimisabi, Renault käed-vabad võtmekaart, kiirusepiirajaga, püsikiirusehoidik, 16" valveljed, LED-päevatuled, metallikvärv jpm.

Hinnavõit: 1 600,-

Soodushind: 11 990,-

Renault MEGANE GRANDTOUR Zen ENERGY Tce 1,2 100 hj

Varustus: 7" puutetundliku ekraaniga multimeedia- ja navigatsioonisüsteem R-LINK 2, automaatne kliimaseade, esiistmete soojendus, valgus- ja vihmaseensor, kiirusepiirajaga, püsikiirusehoidik, LED-päevatuled, metallikvärv jpm.

Hinnavõit: 3 530,-

Soodushind: 15 490,-

Renault KADJAR Premium ENERGY 1,2 Tce 130 hj EDC

Varustus: 7-k. EDC automaatkäigukast, 7" puutetundliku ekraaniga multimeedia- ja navigatsioonisüsteem R-LINK 2, iseparkimisüsteem, autom. 2-tsooniline kliimaseade, esiistmete soojendus, 17" valveljed, LED-päevatuled, metallikvärv jpm.

Hinnavõit: 3 200,-

Soodushind: 21 890,-

Renault GRAND SCENIC Bose 1,6 dCi 130 hj

Varustus: 7 istekohta, 8,7" puutetundliku ekraaniga multimeedia- ja navigatsioonisüsteem R-LINK 2, Bose helisüsteem, automaatne 2-tsooniline kliimaseade, esiistmete soojendus, parkimisabi ees ja taga, massaažifunktsiooniga juhiiste, 20" valveljed, täis LED esituled, metallikvärv jpm.

Hinnavõit: 4 700,-

Soodushind: 24 690,-

Renault TALISMAN GRANDTOUR Intense 1,6 dCi 130 hj

Varustus: 8,7" puutetundliku ekraaniga multimeedia- ja navigatsioonisüsteem R-LINK 2, Bose helisüsteem, automaatne 2-tsooniline kliimaseade, esiistmete soojendus, 360° parkimisabi ja tagurduskaamera, massaažifunktsiooniga juhiiste, 18" valveljed, täis LED esituled, metallikvärv jpm. Tasuta hooldus garantiiajal!

Hinnavõit: 5 100,-

Soodushind: 25 490,-

Renault MASTER Pack Clim L3H2 ENERGY 2,3 dCi 145 hj

Varustus: mehaaniline kliimaseade, MP3 CD-raadio, tagumine parkimisabi, kiirusepiirajaga, püsikiirusehoidik, 270° avanevad tagauksed, udutuled, impulssilülitiga elektrilised aknastõstukid, office-tüüpi 2-kohaline kaassõitja iste laua ja panipaigaga, 105-liitrine kütusepaak jpm.

Hinnavõit: 9 270,-

Soodushind: 22 490,-

Hinnad sisaldavad käibemaksu. Pildid on illustratiivne. Pakkumine kehtib, kuni kaup jätkub. Kirjeldatud sõidukite keskmine kütusekulu 4,0-7,4 l/100km, CO₂ emissioon 108-192 g/km.

Renault soovib **elf**

f s in abcmotors.ee/soodus

Abc Motors

TALLINN: Abc Motors AS - Paldiski mnt. 105, tel: 674 7700;
PÄRNU: Pereauto OÜ - Pärlimõisa tee 24, tel: 447 7300;
VILJANDI: Rael Autokeskus OÜ - Tallinna mnt. 97, tel: 433 0987;
HAAPSALU: Tradilo OÜ - Tallinna mnt. 73, tel: 473 1383;
RAKVERE: Wiru Auto OÜ - Kreutzwaldi 7, tel: 329 5560;

Hoog, millega maailma majandusrong edasi liigub, läheb järjest kiiremaks. Peame kõvasti pingutama, et mitte maha jääda. Meil on rohkelt potentsiaali. Kasutame seda targalt.

JUHTKIRI

Kaks juhtumit, mis jäägu kolmandata

Selle valitsuse ettevõtjast minister nr 2 on küll süüdistused tagasi pörganud, aga eetilised kriimud on küljes.

Ettevõtjatel oli rahandusminister Sven Sesteri grammofoonilikest põhjendustest kaheldavatele seadustele nii kõrini, et aplausi oleks teeninud tema asemele tulnud iga elementaarse dialoogivõimega inimene.

See, et uus minister tuleb praktikute hulgast, see tähendab, et on seaduste kirjutamise kõrval ka nende järgi talitanud, lisas kaalu veelgi. Ettevõtjaamet toob uuele rahandusministrile Toomas Tõnistele aga ka vähemalt küsitavusi, kui mitte etteheiteid.

Äripäeva hinnangul tuleb Tõnistel usutavalt ära seletada, kuidas tema ärid ristusid hõimlase süüdistuse saanud tegevusega, kui palju ta sellega kursis oli, ja võtta seda juhtumit kui spordist tuntud hoiatust. Kui aga veel mõni seos kaheldavate ärivõttega välja ujub, tuleb punane kaart.

Prokuratuur lõikas lähedalt

IRLi juhiks saanud Helir-Valdor Seederil jälle oli vaja värsket puhast nägu valitsuses, et erakonna juhi muutus tugevama viisuaali saaks. Nii sai ettevõtja Toomas Tõniste ministriamet kätte nagu jooksu pealt. Tõniste ümber käivat soodustuspetsu uurimist Seeder tõsiselt takistuseks ei pidanud.

Tõniste ennast prokuratuur milleski ei süüdistata, siiski on PRIA-lt väidetavalt välja petetud rahaga paremaks saanud just temale kuuluvad maatükid ja petmises kahtlustatav on tema naise vend. See vormiliselt ei puuduta teda miski, särgi rinnaesine on plekitu, aga külgedele on midagi ikka pritsinud – no ei ole usutav, et naise venna tegevus temale kuuluvatel maalidel täiesti Tõniste teadmata käis. Eriti kui vaadata Tõniste teise äri – Käravete mõisa vanadekoduks muutmise projekti poole. Siin on Tõniste partneriks seesama naise vend Erik Nigola, mis annab kinnitust, et suhtlus on peale isikliku kindlasti ka äriline.

Mõisa müük seotud matjaga

2012. aastal müüsid partnerid mõisa maha ja tundsid rõõmu, et said lahti ärist, mis võttis küll iga aasta raha, aga millega neil polnud huvi ega viitsimist tegeleda. Seda, kas mõis sattus headesse kätesse, Tõniste toona Järva Teatajale kinnitada ei julgenud, ja õige ka: tegelikult sai firma uueks omanikuks firmadematja Kalev Sakjas. Käik, mis ettevõtjana võis tunduda sel hetkel lihtsalt ökonoomne, näeb ministri kohta välja eetiliselt küsitav. Küll

aga oleks ministri jaoks kohane küsida, miks riigis, kus ettevõtte asutamiseks kulub alla kahekümne minuti, valitakse selle lõpetamiseks selline vääritud tee. Vastust, miks tema selle tee valis, Tõniste teab. Kui selle pealt saab üldistusi teha ja seadusi paremaks muuta, on esimene kasu ettevõtjana tegutsenud aastatest kohe käes.

Käibemaksuga läks niihu

Loodetavasti pole siin kohe koalitsiooni vastas, kes on seda teemat arutanud ja selle kõrvale heitnud, nagu juhtus Tõniste eelmise ideega. Nimelt käis ta isikliku arvamusega välja idee pisikeste tulikaate maksukogumiste asemel poole protsendipunkti võrra käibemaksu tõsta, aga pidi hiljem selle mõttemänguks kuulutama, sest koalitsioon oli selle juba heade ideede nimekirjast maha tõmmanud.

Ministriametiga on Tõniste antud usaldus krediitina. Temalt on põhjust oodata, et seadusi ei hinnata ainult väljaandja poolt vaadates, vaid katsetatakse läbi ka kasutaja roll. Ja kuigi kolmest uuest ministrist käib just Tõniste ümber kõige suurem kära, tahaks näha seaduste kasutaja kogemusega ministreid ka teistes valdkondades.

ÄRIPÄEV EETRIS

Mis takistab pisikorterite buumi?

Eestis valitseb mikrokorterite buum, kuid nende rajamisel on rida takistusi. Millised ja kuidas neid ületada, sellest tuleb juttu värskes saates.

Räägitakse ka, kes selliseid kortereid nõuavad, kuidas vähendab väike korter võimalusi vaesusse langeda, mis on mikrokorterite rajooni ohud, ja muust.

Väikekorterite teemal arutlevad kinnisvarabüroo Endover juht Robert Laud, Metro Capitali partner Ain Kivisaar, väikeinvestor Kalle Aron ja Tallinna peaarhitekt Endrik Mänd.

► Raadiosaadet "Äripäev eetris" saab kuulata Äripäeva veebis, tellida iTunesis ja alla laadida Soundcloudis.

11 200

vaba töökohta oli Eestis selle aasta esimeses kvartalis – see on kaheksa aasta rekord. Enamik vabadest kohtadest asub Harjumaal ja kolmveerand neist erasektoris.

1243

RUUMI

ERINEVATEKS SÜNDMUSTEKS

SEMINARIRUUM.EU

REPLIIK

Riigikohus, päästa riik!

Peagi riigikohtust tulev otsus, kas täiendav aktsiisitoetus alates 1. juulist on põhiseaduspärane, võib riiki säästa valitsuse poliitika ohvriks langenud aktsiisilaekumise täiendavast vähenemisest.

Õiguskantsler Ülle Madise on palunud riigikohtul tunnistada tühiseks tulumaksuseaduse, sotsiaalmaksuseaduse ja teiste seaduste muutmise punktid, millega tõstetakse alkoholiaktsiise. Õiguskantsleri hinnangul pole valitsuse praegune aktsiisipoliitika kooskõlas riigi varem välja käidud

INDREK MÄE
börsiajakirjanik

» Lahendus oleks aktsiiside märkimisväärne langetamine. Mida suurem käive, seda rohkem kasu.

aktsiiside tõstmise plaaniga ning riivab ettevõtjate õiguspärase ootuse põhimõtet.

Riigikohus teeks õiguskantsleri palvet rahuldades riigile teene, sest aktsiisitoetus loodetud tulu eelarvesse kindlasti ei tooks. Juba praegu on rahandusministeeriumi andmetest näha, et näiteks veebruaris tasuti aktsiise 11 protsenti võrreldes varasema aastaga vähem. Seda juba leebe, 10 protsendilise aktsiisitoetuse korral.

Võib küll väita, et laekumine vähenes seetõttu, et inimesed varusid aktsiisikaupasid,

kuid tegelikkuses suurenes piirikaubandus. Lisaks mõjutab piirikaubandus teisi Eesti jaoks olulisi eluvaldkondi, sest piiri tagant aktsiisikaupa ostev eestlane haarab sealt kaasa ka muid kaupu.

Lahenduseks oleks aktsiiside märkimisväärne langetamine, sest kui riigi eesmärk on tulude kogumine, siis on teada-tuntud fakt, et mida suurem käive, seda rohkem kasu. Samuti saaksime konkurentsi eest hoida. Ja oma tervise eest hoolitseb inimene ise.

▲ Ettevõtja Raivo Hein ütleb, et omakapitali tootlus 6-10% võimaldab tal end vabalt tunda. FOTO: ANDRES HAABU

PERSOON

Laisast koolipoisist miljonäriks

Haridust ja haritust väärtustav Raivo Hein ei teadnud veel keskkooli ja ülikooli ajal, mida ta elus saavutada soovib, kuid ettevõtlikkus on sellest hoolimata aidanud ta praeguseks finantsvabadusse.

INDREK MÄE
indrek.mae@aripaev.ee**Äripäev**

“Minu jaoks on haridus ja haritus väga tähtsad, käin isegi 7.–9. klassi õpilastele rääkimas, mida ülejääva rahaga teha,” rääkis Hein möödunud nädalal Investeerimisklubi üritusel. “Meid pole siiani õpetatud, kuidas rahaga ümber käia ning olen ka ise teadmatus eest, eksimuste kaudu, päris kallist kooliraha maksnud,” tunnistas Hein.

Elu suunas teedehitusse

Ka Heina enda teadmised ja kogemused tulid küllaltki visalt ning veel keskkooli ja ülikooli ajal ei osanud praeguseks 50aastane mees tulevikule mõelda. “Kuigi õppida ma ei viitsinud, lõpetasin keskkooli neljade ja viitega. Mul puudus igasugune teadmine, mida oma elus teha tahan,” rääkis ta. “Algul otsustasin, et tahan üldse kokaks saada, tundus hea ja lihtne amet, mida õppides veel mõnusalt tiksuda,” tunnistas Hein.

Pärast keskkooli lõppu veenis Heina tüdruksõber teda ülikooli astuma. “Ta ei jätnud jonnki ja nõudis, et ma läheks ülikooli, eks ikka naisterahvad pööravad meeste pead,” sõnas ta. “Nii ma siis võtsin Tallinna Tehnikaülikooli erialade nimekirja ja valisin en-

KES ON KES
Raivo Hein

Sündinud 23. novembril 1966.
Internetiäriimees, CV Kesku-
se looja.

Kinnisvaraweb.ee, kv.ee, osta.
ee ja hydra.ee endine omanik.

Eesti tuntuim astrofotograaf,
tema taevapiltidest on välja an-
tud raamat “Taeva puudutus”.

Omab piletit Briti ettevõtja Sir
Richard Bransoni loodud ette-
võtte Virgin Galactic korraldata-
vale kosmosereisile.

”Ärge kartke
teha esimest
sammu – kui te
seda ei tee, siis
midagi ei juhtugi.”

Raivo Hein

dale sisseastumiseksamite poolt kõige jõukohasema,” kirjeldas Hein, kuidas temast sai tudeng teedehituse erialal, mille ta 1991. aastal ka lõpetas.

Kuna tegemist oli Vene aja lõpuga, suunas riik Heina pärast ülikooli lõpetamist Tallinna teedevalitsusse osakonnajuhiks. “Seal töötasid suured karvased mehed, labidad käes, ega ma väga ei osanud neile ülemuseks olla,” märkis Hein. “Sõitsin siis seal teerulliga ja vahel sai ka labidat kasutatud, seejärel otsustasin, et see pole ikka minu jaoks.”

Defitsiit pani äärmiselt mõtlema

Paralleelselt teedevalitsuses töötamise-
ga hakkas Hein – algul küll alateadlikult
– mõtlema, kuidas ettevõtlusega raha tee-
nida. Tema esimene äri olid Rubiku kuu-
bikud, mis olid Vene ajal defitsiitsed. “Sain
neid tutvuste kaudu 1 rublaga ning müü-
sin need 10–12 rublaga hiljem tuttavatele
maha.” Sel ajal ta veel raha säästmisele ei
mõelnud ning saadud tulu kulus tarbimi-
sele, mitte uute projektide tarbeks.

Teadlikult hakkas ta ettevõtlusele mõtle-
ma pere loomise ajal, pärast esimese lapse
sündi. “Pidin tööle minema, et teenida toi-
duraha, toitu polnud aga poest saada ning
väga raske oli,” tunnistas Hein. “Siis tuli ot-
sus, et pean midagi tegema.” Seejärel lae-
nas ta raha, sõitis küllakutse peale Helsin-

31.08.2017

Arvo Saat

4 kiiremat soodushinnaga

319 € (km-ga 382,80 €)

Kehtib kuni 27.06.17

Tavahind: 399 € (km-ga 478,80 €)

Korrastatud aeg Outlookis

Praktiline koolitus arvutiga enda töökorralduse
ja e-koostöö arendamiseks

gisse ning soetas sealt endale esimese auto, milleks oli Lada. Kuna tagasisõidu raha tal enam ei olnud, tuli Eestisse tulla Leningradi kaudu, mööda maismaad. Ladaga pakkus Hein aga tulevikus piraattaksona sõiduteenust. “Tahtsin, et mu pere end veidi lähedamalt tunda saaks.”

Samal ajal asus Hein müüjana tööle ka esimeses Eestis asutatud läänelikus Nestetanklas. “Seal töötades nägin, kes ja mida ostavad, maailmapilt loksus paika,” kirjeldas Hein.

Ühtlasi oskas Hein ka oma ametit ära kasutada. Kui Eesti Vabariik kehtestas autodele Eesti tunnuseks EV asemel tähekombinatsiooni EST, jäid paljud autod muudatuse tõttu välismaale minekul hätta, sest toona olid müügil vaid EV tähisega kleepsud. “Helistasin tuttavale trükkalile ja lasin tal teha endale 100 000 klepsu,” ütles Hein. Seejärel müüs ta need hea kasumiga Nestele maha, mis oli tema esimene teadlik äri.

Seejärel hakkas ta Suurbritanniast Eestisse tellima autoärandamisevastaseid seadmeid, mis olid tol ajal suure kuritegevuse tõttu kuum kaup. Ka need õnnestus tal bensiinjaamadele müüa. “See oli teine suurem teenimine, nüüd oskasin ka raha juba targemalt kasutada ega viinud seda kohe poodi,” rääkis investor. “Kogusin raha, et midagi suurt edasi teha, toona ma veel ei teadnud, mida.” Hein rõhutas, et tema jaoks oli kõige tähtsam tema ja tema pere kindlustatus.

Alustas kütuseärist

Ühel hetkel hakkasid kohalikud kütuseketid oma bensiinjaamasid rendile andma ning võimalust soovis kasutada ka Hein. Kuna ta jäi aga hiljaks, võttis ta rendile hoopis Linnu teel asunud Eesti Kütuse ehitatava bensiinjaama. “Helistasin neile, toona veel kettaga telefonilt, ning küsisin selle jaama rendile,” märkis Hein. “See ka õnnestus ning nii hakkasin mina teenima kaubamüügil, Eesti Kütus sai minu kaudu aga oma toodangust lahti.”

2000. aastate alguses jäi Hein oma ärist ilma, sest tankla rendilepingut tal pikendada ei õnnestunud ja see müüdi hoopis Statoilile. “Ärkasin üks hommik üles, pea oli tühi ja ma ei osanud midagi edasi teha,” rääkis Hein. “Mõtlesin tühjasid mõtteid päris mitu kuud, kuid kõht läks tühjaks ja oli vaja tööle minna, et oma viimaseid investeringuteks hoitud sääste mitte poodi viia.”

Suund CV-ärile

Nii otsustaski Hein kandideerida CV Online'i juhatajaks. “Võitsin selle konkursi ning minuga pidi kahe nädala jooksul leping sõlmitama. Niisiis tegin selle ajaga endale selgeks, et mis asi see internet on ja kuidas see äri toimib.” Seejärel saabus aga CV Online'ist teade, et ta seda tööd ikkagi ei saa ning juht palgatakse hoopis välismaalt.

Kuna Hein oli tööle asumiseks palju vaeva näinud ning tundis äraütlemise tõttu veidi solvumist, otsustas ta sarnase portaali ka ise püsti panna. “Kõige tähtsam on astuda esimene samm ning nii istusin oma arvuti taha ja kirjutasin tulevase CV Keskuse plaani valmis, koos kõigi konkurentsieelistega

CV Online'i ees,” kirjeldas Hein tehtut. Seejärel avastas ta, et ei oska ju programmeerida ning hakkas seda omal käel õppima. Kuna see osutus pikaks protsessiks, palkas ta abilised, kellele andis ülesande esimene versioon nelja kuuga valmis saada. Ise käis ta arvete maksmiseks samal ajal Tallinna linnavalitsuses palgatööl. Hiljem kutsus Hein sõber ta Starmani tööle.

Töö kõrvalt arendas ta CV Keskust pidevalt edasi. “Meil oli tohutult probleeme kuulutuste saamisega, nii et pidime need algul ise sisse trükkima ja siis ka ei olnud osa rahul, et nende kuulutusi varastame,” kirjeldas Hein tekkinud probleeme. Trükkimiseks oli tööle võetud lisatööjõudu.

Nii see käive tekkiski

Peagi hakkasid lehele tekkima aga esimesed tööotsijad ning see tekitas huvi ka tööandjates, kes hakkasid hiljem samuti oma kuulutusi CV Keskusesse üles panema.

Kui kriitiline mass ehk 100 kuulutust ning 10 000 kasutajat kokku saadi, hakati kuulutuste sisestamise eest tasu küsima. “Seda muudatust oli väga raske teha, kartsime, et jääme kõigest ilma, kuid saime hoopis 300 000 krooni käivet,” rõõmustas Hein. “Nüüd ei pidanud enam palku oma säästudest maksma.” See võimaldas tal ka Starmanist ära tulla ning oma äri arendamisele keskenduda.

Lõpuks õnnestus CV Keskusel kasvada piisavalt suureks, et tulema hakkasid ostupakkumised. “Ärist tuleb lahkuda siis, kui oled kõige kuulsam,” leiab Hein. “Minu äripartner näiteks algul ei tahtnud üldse müüa ja oli olemasolevaga rahul,” tõdes ta.

CV Keskusele tegid venelased 12 miljoni euro suuruse pakkumise, millega Hein ja tema äripartner olid algul nõus. “Saime ka teisi pakkumisi ning kuna me algselt ei olnud endale teadvestanud, et majandus on tipus, siis hiljem tekkis tunne, et olime liiga madala hinnaga nõus olnud,” ütles Hein. Seejärel kaubeldi hind pea kahekordseks. “Teiste äride müügiga teenisime juba oluliselt rohkem.”

Praeguseks finantsiliselt vaba

CV Keskuse müügi järel on Hein investeerinud nii ärikinnisvarasse kui ka üürikorteritesse.

Praegu on Heinal 7–9 ärikinnisvaraobjekti ning ta on tegev ka panganduses, kuuludes muu hulgas LHV nõukogusse. Investeeringud on veel jaekaubanduses, internetimeedias, energieetikas ja finantsturgudel. Omakapitali tootlus 6–10% on piisav riski ja kasumi suhe. See võimaldab tal end vabalt tunda. “Elan poole ajast Saaremaal, pool aega olen perega Tallinnas,” kirjeldas ta oma praegust elustiili. “Kui tahan, sõidan helikopteriga, kui tahan, töötan kontoris, kui soovin lõunauinakut teha, siis nii mingu.”

Finantsvabaduse poole püüdlejatele soovitab Hein aga vaid üht. “Tehke seda, mida te teha tahate, ning ärge kartke teha esimest sammu – kui te seda ei tee, siis midagi ei juhtugi,” jagas ta oma elutõdesid. “Inimestele meeldib tihti unistada ning paljud surevad unistajana, mitte emotsioonidega.”

KOMMERTSPANKADE INTRESSITOOTED

Tähtajaline hoius EUR, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	2 aastat	3 aastat	üle 5 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga									
Tallinna Äripank	0,10	0,15	0,20	0,40	0,50/1,50	0,60/1,60	0,70/1,70	-	-	200
Tallinna Äripank (3)	0,25	0,30	0,35	0,55	0,65	0,75	0,85	-	-	200
Citadele Pank	-	-	-	0,01	0,01	0,20	0,35	0,75	-	150
Versobank	0,40	0,50	0,60	1,05	1,05	1,55	1,55	1,65	-	350
DNB	0,01	0,05	0,09	0,18	0,21	0,23	0,28	0,33	-	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	1,20	1,50	2	100/200 (4)
Inbank	-	-	0,50	0,75	1,00	1,25	1,75	2,00	-	500

Jooksev hoius EUR, %

	keskmiselt kuu jäägil	kuu püsijäägil
Danske Bank	kontakteeruge pangaga	
Tallinna Äripank	-	0,00
Tallinna Äripank (3)	-	0,00
Citadele Pank	-	-
Versobank	0,00	0,00
DNB	0,05 (7)	-
Krediidipank	-	0,01
Inbank	-	-

Tähtajaline hoius USD, %

	1 kuu	2 kuud	3 kuud	6 kuud	9 kuud	1 aasta	min summa
Danske Bank	kontakteeruge pangaga						
Tallinna Äripank	0,05	0,05	0,05	0,10	0,15	0,20	200
Citadele Pank	-	-	-	0,90	1,00	1,30	200
Versobank	0,30	0,35	0,45	0,70	0,90	1,10	500
DNB	0,10	0,11	0,14	0,29	0,39	0,49	100
Krediidipank	0,20	0,20	0,20	0,40	0,60	0,80	100/200 (4)

Kursid on päeva jooksul korrigeeritavad; (3) personaalpanganduse klientidele; (4) internetipangas/kontoris (7) päevalõpu kontojärgilt. Äripanga jooksva hoiuse intressimäär on nüüd 0%.

Pankade kontaktandmed

Citadele Pank Narva mnt. 63/1, Tallinn, tel 770 0000, faks 770 0001, e-post: info@citadele.ee, www.citadele.ee	DnB PANK Tartu mnt 10, Tallinn, tel 686 8500, faks 686 8501, e-post: info@dnbee, www.dnbee	Tallinna Äripank Vana-Viru 7, Tallinn, tel 668 8066, faks 668 8065
Versobank Hallivanamehe 4, Tallinn, tel 680 2500, faks 680 2501	Eesti Krediidipank Narva mnt 4, Tallinn, tel 669 0941, faks 661 6037	

BALTI ETTEVÖTETE NOTEERIMATA VÕLAKIRJAD

võlakiri	ISIN kood	emiteerimis-kuupäev	lunastamis-tähtaeg	kupongimäär	intressimakse sagedus	nimi-väärtus, €	emissiooni maht, €
PlusPlus Capital	EE3300110980	24.10.2016	1.10.2017	10,00%	kvartaalne	100	3 000 000
Finora Capital	EE3300110659	10.03.2015	15.03.2018	9,75%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Creditstar	EE3300111046	1.12.2016	1.06.2018	11,00%	kvartaalne	1 000	15 000 000
Mainor Ülemiste	EE3300110691	16.06.2015	26.11.2018	7,00%	kvartaalne	1 000	5 000 000
PlusPlus Capital	EE3300110840	25.01.2016	1.02.2019	13,00%	kvartaalne	1 000	4 000 000
Finora Capital	EE3300110972	22.09.2016	22.05.2019	9,25%	kvartaalne	1 000	1 000 000
Endover Kinnisvara - Vega Residents	EE3300111228	30.05.2017	30.05.2019	11,00%	kvartaalne	100	6 500 000
PlusPlus Capital	EE3300111079	20.12.2016	1.10.2019	12,00%	kvartaalne	100	7 000 000
luteCredit Europe A8	EE3300111020	28.11.2016	15.10.2019	14,00%	kvartaalne	100	1 400 000
Creditstar	EE3300111053	1.12.2016	1.12.2019	12,50%	kvartaalne	1 000	15 000 000
luteCredit Europe A9	EE3300111194	12.05.2017	15.06.2020	14,00%	kvartaalne	100	2 000 000

Redgate Capital AS Pärnu mnt 10, Tallinn 10148, tel 66 68 200, bonds@redgatecapital.eu, www.redgatecapital.eu

FONDID

LHV Varahaldus

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Pensionifond L, EUR	1,62	1,62	1,62	2,56	2,01	4,80	3,94	4,79	701 624 863
Pensionifond M, EUR	1,27	1,27	1,27	1,76	1,36	2,83	3,28	4,08	86 447 108
Pensionifond S, EUR	1,28	1,28	1,28	1,71	-0,16	-0,37	1,74	2,54	63 987 487
Pensionifond XL, EUR	1,42	1,42	1,42	2,96	2,62	6,54	4,57	5,70	120 830 716
Pensionifond XS, EUR	1,19	1,19	1,19	1,20	-0,17	-0,19	1,71	2,67	20 571 213
Täiendav Pensionifond, EUR	1,66	1,66	1,66	3,21	3,36	7,67	5,96	6,90	9 327 286
LHV Pensionifond Indeks	0,69	0,69	0,69		3,03	-	-	-	5 415 525
LHV Pensionifond Indeks Pluss	0,70	0,70	0,70		4,77	-	-	-	958 397
LHV Pensionifond 100 Pluss, EUR	1,76	1,76	1,76	8,62	1,09	5,40	3,77	6,79	4 663 201
LHV Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,79	0,79	0,79	1,97	-0,37	-0,47	0,52	1,74	538 570

LHV Pärsia Lahe Fond A, EUR	11,09	11,20	11,20		-1,20	1,82	-8,95	8,35	11 293 702,10
LHV Maailma Aktsiad Fond A, EUR	10,28	10,39	10,39		9,64	27,17	6,54	6,67	4 233 390,35
LHV Maailma Aktsiad Fond B, EUR	6,57	6,64	6,64		9,64	27,17	6,54	6,67	-

Nordea Pensions Estonia

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Nordea Pensionifond A, EUR	1,13	1,13	1,13	6,31	2,24	8,43	3,55	5,4	213 218 444,42
Nordea Pensionifond A Pluss, EUR	0,98	0,98	0,98	9,57	2,65	12,52	5,21	6,93	29 056 872,79
Nordea Pensionifond B, EUR	1,00	1,00	1,00	4,03	1,64	4,29	2,15	3,61	23 579 560,23
Nordea Pensionifond C, EUR	0,89	0,89	0,89	2,20	0,3	-0,21	1,63	2,22	13 075 189,39
Nordea Pensionifond Aktsiad 100, EUR	1,53	1,57	1,55	12,76	3,21	17,35	6,75	9,23	10 914 336,16
Nordea Pensionifond Intress Pluss, EUR	0,80	0,82	0,81	3,56	1,23	3,57	2,84	3,63	2 377 979,43

Trigon Asset Management

	ost	müük	NAV	riski-aste	% aasta algusest	tootlus (p.a.) %			fondi maht
						12 kuud	3 aastat	5 aastat	
Trigon Balti Fond C, EUR	20,21	20,93	20,52	6,45	7,54	17,63	15,41	12,67	1 506 274,15
Trigon Uus Euroopa Fond C, EUR	32,35	33,50	32,84	11,80	17,81	40,51	7,48	13,61	114 742 919,17
Trigon Venemaa Top Picks Fond C, EUR	21,55	22,32	21,88	22,12	-12,00	31,83	7,53	2,60	9 990 039,52

Fondivalitsejate kontaktandmed

LHV Varahaldus AS Tartu mnt 2, Tallinn 10145, tel 680 0400, faks 680 0402, info@lhv.ee, www.lhv.ee	Trigon Asset Management AS Viru Väljak 2, Tallinn 10111 tel, +372 667 92 00, www.trigon.ee
---	---

Nordea Pensions Estonia AS Liivalaia 45/47, Tallinn 10145, tel 710 1250, faks 710 1251, eesti@nordea.com, www.nordea.ee

Maaklerifirmade kontaktandmed

LHV Tartu mnt 2, Tallinn, tel 680 0400, faks 680 0402

VARA

Jeff Bezos napsab varsti Bill Gatesi tiitli

Pärast seda, kui Amazon teatas, et ostab Whole Foodsi, tõusis ettevõtte aktsia sedavõrd, et Amazoni juhil Jeff Bezosel on vaid veidi puudu, et saada maailma rikkaima inimese tiitel.

Pärast Whole Foodsi ostu uu- dist tõusis Amazoni aktsia sedavõrd, et Bezose rikkus suurenes 1,8 miljardi dollari võrra. See tähendab, et Bezose varade koguväärtus on nüüd Bloombergi andmeil 86,4 miljardit dollarit.

Bezos on viimasel ajal olnud äärmiselt keskendunud sellele, et Amazoni laiendada, ning see

5 miljardit eurot jääb Jeff Bezosel puudu Bill Gatesi vara väärtusest.

annab alust arvata, et ka tema rikkus kasvab.

See-eest Microsofti asutaja Gates, kes pole alates 2000. aastast enam ettevõtte juht, on lubanud, et jagab enamiku oma rikkusest laiali. Samas omab Gates 2% Microsoftist, mis tähendab, et tegelikult tema varandus siiski ka kasvab.

Samas tasub märkida, et ka Bezos on huvitatud heategevusest ning ta säutsus eelmisel nädalal Twitteris, et ootab soovitusi, missuguseid valdkondi võiks toetada.

Äripäev

Raamatupidaja.ee

INVESTOR TOOMASE BLOGI

Pommuudis algajale investorile!

Paljastan teile saladuse, mis võib tundmatuseni muuta teie elu.

See saladus kõlab järgmiselt: üks lolli-kindlamaid viise pikaajaliselt oma jõukust säilitada ja kasvatada on investeerida osa oma sissetulekust finantsturgudele. Mina veendusin selles lihtsas tões juba rohkem kui 15 aastat tagasi. See oli aeg, mil investeerimine polnud siinmail kaugetki nii populaarne.

Selle aja jooksul olen teinud lugematul hulgal nii algajate kui ka edasijõudnute vigu, olen oma portfelliga läbi käinud minu eluea kõige süngemast kriisist ning tunda saanud tervet hulka korrektsioone. Ma ei ole ennast kunagi esitlenud kui professionaalset varahaldurit, vaid olen olnud usin iseõppija ja omandanud suuremad õppetunnid iseenda rahakoti peal.

Murdsin müüdi

Mul on hea meel, et minu mõttekaaslased on suure tõenäosusega lehe tellimisele kuulutatud raha turgudel tagasi teeninud. Üheskoos oleme murdnud müüdi, justkui oleks aktsiatesse investeerimine raketiteadus, millest lihtsal inimesel on mõistlik eemale hoida. Vastupidi, raha hoiusel või esmapilgul kindlana tunduvates fondides hoides kipub saatus olema märksa kurvem. Olen alati rõhutanud, et iga tulevikule mõtlev ja majanduslikult toime tulev inimene võiks olla kursis finantsmaailma iseärasustega ning osata oma rahaga arukalt ringi käia. Tean oma kogemusest liigagi hästi, et investeerimise puhul on kõige raskem, ent samas ka kõige olulisem just esimene samm. Olin ju minagi 35aastane, enne kui ennast viimaks kätte võtsin ning läbimõeldult ja süsteemselt investeerimisega alustasin.

Et minu elutöö on aidata kaasa uute investor Toomaste sünnile, otsustasin teha kõigi alustavate investorite elu oluliselt lihtsamaks, kui see minu jaoks omal ajal oli. Tekkis plaan lüüa kaks kärbest ühe hoobiga: aidata kaasa uute investorite tekele ning kindlustada, et alustaval investoril oleks vajalikud teadmised, oskused

Tean oma kogemusest liigagi hästi, et investeerimise puhul on kõige raskem, ent samas ka kõige olulisem just esimene samm. investor Toomas

KOOLITUS Investor Toomase börsiakadeemia: algajast edukaks investoriks!

Toimub 9. septembril.

Koolituse eesmärk on anda teadmisi varaklasside (sh aktsiad, võlakirjad, tuletisinstrumentid, fondid, ühisrahastus) kohta ning nendesse investeerimise spetsiifikast.

Koolitus on spetsiaalselt loodud selleks, et võimalikult aegasäästvalt pakkuda kõige vajalikumat informatsiooni, et investeerides edukas olla.

Koolitus on suunatud alustavatele investoritele, kuid aitab süvendada teadmisi ning saada häid soovitusi juba ka natuke kogenumatel investoritel.

Koolitajad on TTÜ rahanduse dotsent Tõnn Talpsepp ja Swedbanki analüütik Tarvo Vaarmets, kel mõlemal on turgudel pikaajaline kogemus.

Täpsem info ja päevakava:

www.pood.aripaev.ee

Kohtade arv on piiratud!

ja tööriistad, et turgudel pikaajaliselt edu saavutada. Panime pead kokku teiste kogunud investoritega ning loime esimese omalaadse koolituse just alustajatele.

Hoia kuludel silm peal

Et alustava investor jaoks on üks olulisemaid ülesandeid hoida kulud võimalikult väiksed, on koolituse hind erakordselt soodne. Nii saavad kõik huvilised septembri esimeses pooles toimuvale ühepäevasele koolitusele registreerida kuni kolmapäeva hommikuni vähem kui 100 euro eest. Pealekauba saavad esimesed registreerunud kingituseks priipääsme 11. septembril toimuvale Jaak Roosaare veebiseminarile “Kinnisvaraga rikkaks saamise õpik praktikas”, mille eesmärk on anda osalejatele inspiratsiooni ja oskusi, et alustada investeerimist kinnisvarasse.

Investor Toomas on Äripäeva välja mõeldud tegelane, aga tema käsutuses on reaalne raha, mida ta investeerib finantsturgudele. Toomas alustas tegevust 2002. aasta alguses, mil tema käsutusse anti investeerimiseks miljon krooni. Toomase investimisotsused langetab Äripäeva börsitoimetus, investeerimismõtteid jagab investor Toomas Äripäeva tagumisel leheküljel ja veebis.

PORTFELL Kuidas läheb Toomase investeringutel?

päevane muutus

+0,08%

väärtus 279 231,04 eurot

49% aktsiad / 44% raha / 7% võlakirjad

aktsiate päevane muutus protsentides

Apple	1,22
Ryanair	1,08
Microsoft	0,86
Statoil	0,70
Lerøy Seafood	0,35
Baltic Horizon Fund	0,30
Olympic EG	0
Berkshire Hathaway B-aktsia	0
Tallink	-1,07
Apranga	-1,17

Viimased tehingud

Müüs: 11. mail 210 Lerøy Seafoodi aktsiat hinnaga 47,8 eurot aktsia. Tehingusumma oli 10 043,35 eurot. Teenustasu oli 15,06 eurot.

Müüs: 9. jaanuaril 442 Ryanairi aktsiat hinnaga 14,68 eurot aktsia. Tehingusumma oli 6488,56 eurot. Teenustasu oli 14,06 eurot.

SINU ARVAMUS

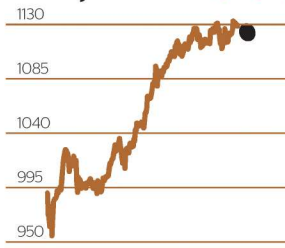
Kommenteeri Toomase investeerimisotsuseid, jaga oma kogemusi või esita küsimusi veebilehel www.aripaev.ee või e-kirjaga aadressil investor.toomas@aripaev.ee

OMX TALLINN

52 nädalat

Tallinna börsi üldindeks, kajastab põhi- ja lisanimikirja aktsiate liikumisi.

1129,44 -0,08%▼

perioodi kõrgeim 1133,78
perioodi madalaim 955,95

BÖRS

Miks börsile pürgiv Spotify kahjumist välja ei pääse?

Muusikastriiimi ettevõttel Spotifyl on küll üle maailma 50 miljonit kasutajat, kes muusika kuulamise teenuse eest maksavad, ent ometi ei suuda ettevõtte kasumit teenida. Miks?

See küsimus on igati põhjendatud, kuna kuulduste järgi pürib Rootsi muusikastriiimiteenuse liidriks Spotify börsile. Mõõdu- nud aastal kahekordistas ettevõtte käibe 2,9 miljardile eurole, aga kahjum oli enam kui 0,5 miljardit eurot.

Selle peamiseks põhjuseks on litsentsitasud, mida Spotify peab artistidele maksma, et nood annaksid nõusoleku oma muusikat avaldada. Sealjuures on huvitav, et mida rohkem teenuse kasutajaid, seda suuremaks lähevad ka litsentsitasud. Tõsi, tegu pole probleemiga, millega seisab silmitsi ainult Spotify, sama kogemus on ka teistel striimimisteenuse pakkujatel.

PANE TÄHELE

Citigroupi ennustus: rauamaagi hind kukub 55 dollarilt veelgi madalamale, kuid terase hind tõuseb.

Jaapan suurendas mais nõrga jeeni toel eksporti ligi 15 protsendi võrra.

Saksa tehnoloogiahiid Bosch plaanib ehitada 1,1 miljardit maks- va kiibitehase iseseisvate autode jaoks.

BÖRSIKAUBAD

Kütused	19.06	Värvilised metallid	16.06
USD		USD/t	
Nafta IPE, bbl	47,45	Alumiinium LME	1871,5
Nafta NYMEX, bbl	44,83	Vask LME	5679
Mootoribensiin, t	493,75	Plii LME	2107
Diislikütus, t	431,00	Nikkel LME	8975
Kerge kütteõli, t	423,00	Tina LME	19410
Masuut (1% väävel), t	297,75	Tsink LME	2529
Maagaas Henry Hub, btu, USD	3,037		
Põllumajandus	19.06	Väärismetallid	19.06
nael = 453,59 g		USD/unts, unts = 31,105 g	
Kohv NYBOT, USC/nael	124,05	Kuld COMEX	1248,48
Valge suhkur NYSE LIFFE, USD/t	400,60	Plaatina NYMEX	920,95
Kakao NYBOT, USD/t	1930,00	Palladium NYMEX	865,68
Nisu NYSE LIFFE, USD/t	145,00	Hõbe COMEX	16,57
Rapsiseemned NYSE LIFFE Pariis	365,25		

VALUUTA

Austraalia dollar	AUD	1,468	Singapuri dollar	SGD	1,546
Bulgaaria leev	BGN	1,956	Suurbritannia nael	GBP	0,875
Hiina jüaan	CNY	7,609	Šveitsi frank	CHF	1,089
Hongkongi dollar	HKD	8,711	Taani kroon	DKK	7,436
India ruupia	INR	71,952	Tai baat	THB	37,923
Jaapani jeen	JPY	124,330	Tšehhi kroon	CZK	26,233
Kanada dollar	CAD	1,477	Türgi liir	TRY	3,923
Korea won	KRW	1265,350	Ungari forint	HUF	307,910
Norra kroon	NOK	9,462	USA dollar	USD	1,117
Poola złott	PLN	4,218			
Rumeenia leu	RON	4,584			

ALLIKAS: BLOOMBERG KELLA 17 SEISUGA

EUR/SEK ▲
9,7457

EUR/RUB ▲
65,2457

BÖRS

Tallinn

19.06

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelml. %	käive, EUR	P/E	ROE	P/B	divid. tootlus
Arco Vara	1,370	0,00	843	17,1	4,9%	0,84	0,7%
Baltika	0,285	1,79	428	60,9	4,1%	2,51	0,0%
Ekspress Grupp	1,350	1,50	1 940	9,2	9,1%	0,83	4,4%
Harju Elekter	4,150	-0,95	11 797	2,6	48,3%	1,25	4,3%
LHV Group	10,100	1,00	79 811	13,3	21,0%	2,79	1,5%
Merko Ehitus	9,300	0,00	30 651	27,0	5,0%	1,35	4,4%
Nordecon	1,260	-1,56	27 708	13,3	8,9%	1,19	7,1%
Olympic EG	1,680	0,00	114 702	8,8	26,6%	2,34	6,0%
PRFoods	0,375	0,00	-	33,1	1,9%	0,64	0,0%
Pro Kapital Grupp	2,160	10,77	22 145	-	-2,7%	1,41	0,0%
Silvano FG	2,790	-2,11	55 260	10,5	24,2%	2,54	7,2%
Skano Group	0,605	0,00	-	129,2	-23,0%	0,60	0,0%
Tallink Grupp	0,925	-1,07	91 439	14,1	5,4%	0,76	3,2%
Tallinna Vesi	12,600	-0,79	68 087	13,2	20,1%	2,66	4,3%
Tin Kaubamaja	9,060	-1,20	51 665	14,3	15,4%	2,21	7,0%
Trigon PD	0,600	5,82	600	128,2	-2,1%	1,12	0,0%
Baltic Horizon Fund	1,329	0,30	11 040	-	-	-	-

P/E arvutatud viimase nelja kvartali vahearuande (kui on olemas, siis rahvusvahelise raamatupidamisstandardi (IAS) kohase) konsolideeritud koondkasumi emattevõtja osa põhjal

Riia

19.06

aktsia	sulgemis- hind, EUR	muutus eelm. %	P/E	P/B	divid. tootlus
Grindex	6,39	0,47	16,8	0,5	-
Latvijas Gaze	9,58	5,16	11,8	0,6	-
Olainfarm	10,50	0,00	12,8	1,5	-
SAF Tehnika	4,74	0,00	14,9	1,2	-

Baltika ▲
+1,79%

Klaipedos nafta ▼
-2,58%

LOE VEEBIST

Värsked börsiuudised: www.aripaev.ee/bors
Turuülevaade: investor.aripaev.ee

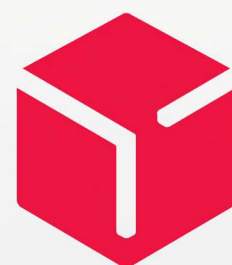
Üle 25 000 000 paki viimase 10 aastaga.

Nii kodumaised kui ka rahvusvahelised.

Aitäh usalduse eest!

Soovid oma ärimahtusid kasvatada?
Meie teame kuidas.

Võta ühendust
meie müügitiimiga
sales@dpd.ee või 613 0020

dpd

CLASSIC

COMFORT 7 EQ

**Rattavalmisolek no 1
480 erinevat mudelit!**

299 €
~~369 €~~

-19%
-70 €

LIISI
al. 10.21 €/kuu

RATTASÕIT, LOODUSE VÕIT

CLASSIC MONZA 10

149 €
~~249 €~~ **-40%**
-100 €

LIISI
al. 7.14 €/kuu

CLASSIC DELUXE 1 EQ

174 €
~~249 €~~ **-30%**
-75 €

LIISI
al. 7.10 €/kuu

SCOTT ASPECT 670

329 €
~~449 €~~ **-26%**
-120 €

LIISI
al. 10.97 €/kuu

CLASSIC STAR 20

199 €
~~249 €~~ **-20%**
-50 €

LIISI
al. 7.07 €/kuu

CLASSIC DELUXE 7 MEN ALU EQ

319 €
~~399 €~~ **-20%**
-80 €

LIISI
al. 10.64 €/kuu

CLASSIC LADY SPORT 10

149 €
~~249 €~~ **-40%**
-100 €

LIISI
al. 7.14 €/kuu

SCOTT SPEEDSTER 50

559 €
~~699 €~~ **-20%**
-140 €

LIISI
al. 18.17 €/kuu

CLASSIC WOOD

69 €

Kampaania kestab kuni 30.06
või kuni kaup jätkub.

SCOTT CLASSIC bergamont BICYCLES **creme** **HARO** **YEDOO** **MONGOOSE** **SCHWINN** **SILVERBACK** **TOYMONSTER** **HENDRICKS BICYCLES** **PUKY**

www.hawaii.ee

HAWAII E-POOD

- Kogu kaup LIVES!
- Liisi järelmaks
- Sooduspakkumised
- Ratta abc
- Rattaleidja

LASTERATTAD • MÄGIRATTAD
LINNARATTAD • TAVARATTAD
MAANTEERATTAD • ERIRATTAD

HAWAII EXPRESS

NB! Teenusepakkujaks on Kodulising OÜ. Iga laen on finantskohustus. Kaalu oma otsust hoolikalt – tutvu laenulepingu tingimustega ja vajadusel pea nõu asjatundjaga. Krediidi kulukuse määr on 35,9 % järgmistel näidistingimustel: kauba/teenuse maksumus 257 €, lepingu periood 8 kuud, lepingutasu 15 eurot, fikseeritud intressimäär 18 % laenusummalt aastas, krediidisumma 257 €, maksete kogusumma 302,84 eurot ja tagasimaksete summa 302,84 eurot.